

1928. április 15.
 Jünk egy kicsit?
 vélekedsz Mo-
 dom. Lehet ját-
 n lehet. Kell ját-
 stt muszáj éne-
 ! Motele. huzd
 lok, reb Ches-
 ok énekelni. A
 ndotta, hogy asz
 énekelnie, ha
 ában.
 zony' vagy te?
 az sem, csak
 egy itélkezem,
 hiszem helyesen

k, kis bolond,
 méz.
 m kéretném ma-
 no énekel!
 ny csak olyan
 de az én véle-
 ni sohasem lehet
 ni tudnék. Nohát
 (Éneklőn) Azt
 mor lödovid...

on ki
 exikonért
 dernebb lexikon
 lei
 a legújabb
 kikon

ai
 lexikon
 928)
 nt 5000 oldalon
 malaku díszkö-
 ent és kapható

ötetig
 juk 150 lejért
 ortómentes kül-
 rantáljuk a tel-
 sát 2400 lejért.

ik meg
 k a
 AI

enelem
 t 6000 oldalon
 to 150 lejért
 en gyönyörű
 megjelent 8
 ntes küldéssel
 litunk.

próbát
 só kötetet.
 elhető
 osztályában

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
 Str. Baran L. Pop 10
 SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
 Éjjeli telefon (nyomda) 2-02
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre: 1150 Lei
 Félévre: 600
 Negyedévre: 320
 Egy órára: 110
 XI évfolyam * 85. szám
 1928 április 15 Vasárnap
 * 5688 Niszán 25

Kamassetter Róbert
 Budapest
 2. II. 8.

zurat: Suci

UJ KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

SANTOL
 LA LEGJOBB
 SÓSORSZEVS

Cornea

Irla Weiss Sándor dr.
 v. kamarai képviselő

Alábbi sorokban dr. Weiss Sándor, a „Keleti Újság” volt főszerkesztője kezdi meg egy cikksorozat köztételt a kisebbségi problémák elméleti és gyakorlati megoldásáról. Bár nem értünk mindenben egyet Weiss Sándor politikai fel fogásával, készséggel nyitjuk meg gondolatvilágát számára lapunk nyit-
 v.

Egy volt prefektus neve, egy új név, amely azonban alkalmas arra, hogy cimkét kerüljön egy cikk elé. Zaslóként egy politikai gondolat mellé. Hiszen a politikai nagyságok már amugyis programot jelentenek és elegendő, ha tudjuk, hogy Pomaré, Mussolini, Stresemann, vagy még egnéhány név viselője közül melyik szólalt meg valahol — már tudjuk is, amit mondhatott. Innen is van, hogy az európai politika kitaposott utakon jár és Angliában ép úgy felnek az emberek a holnaptól, mint Lengyelországban, vagy bármely más államban Európa népei determináltabban vannak egymásra utalva, mint egy család legia és azok a kitaposott utak megis élvezetnek egymástól, különböző irányokat futnak be és — mintha sohasem fognának találkozni egymással. És ezt a politikát nevezik gyakorlati politikának. Usinálni csinálják pedig a nemzeti gondolat jegyében és hirdetik, hogy ez a század a nemzeti újjászülések kora, melyben a néptömegek, mint elkülönült nemzetek fogják a legnagyobb emberi boldogságot elérni.

Ez az elkülönülés, amely a különben természetes nemzeti gondolatot a politikai életben nemzeti elzárkózássá és nemzeti kizárólagossággá torzítja, okozza azután a nemzeti túlhajtásokat, feltétlenséget, vagy túlkapaszkodást és vég-eredményben az általános nyugtalanságot és elégtelenséget. Ez az elzárkózás és kizárólagosság tesz érzékelénné a más nemzetek törekvéseit és jelkületét és okozza, hogy a társadalmi és gazdasági közeljövő készítése nem egyetemes emberi szempontok szerint, nem egyetemes emberi boldogulás céljával történik, hanem a politika egy nemzet szűk határai között, ahonnan felemelkedni és az egész emberhez betekerni, látva az egyetemes szükségleteket és ahhoz szabni — ahhoz mérsekelni — az egy természetes nemzet célkitűzését az egy nemzet gondolatának politikai előtérre gyakorlataatlan ábrándozásnak „ideálistizmusnak” látszik.

Cornea prefektus, az avaresónus párt kiábrándult főispánja, a román nemzet egy volt főfunkcionáriusa elénk áll a szemünkbe néz és mintha a koponyánk méré látna, megszólal. En látom a ti népeitek is és vallom, hogy Románia ösz háaga kell hozzá a maga nemzeti ideá-
 jait a kisebbségek életigényeivel. Cornea

politikus is és pedig minden jelek szerinti a szónak kulturált és magasrendű értelmében politikus — politika munkát német és francia lefordítás alatt vannak — és így mindjárt formát is ajánl a gondolat megvalósításához:

„Romániának át kell térnie a föderációs alapra. Igenis: be kell vezetni nálunk a kantonális rendszert, ahogy az Svájcban van. Minden kisebbségnek közigazgatási, kulturális autonómiát kell adni és lehetővé kell tenni, hogy a kisebbségek sorsukat maguk intézhessék.”

Aki benne áll egész testtel a körben, amely a politikai nemzet-kizárólagosság és az egy politikai nemzet uralmi lobogóit lengeti szélein, annak számára megértesre és elfogadásra alkalmatlan képző-
 lődés, amit Cornea tervel. Talán nem tartják jó románok Corned, talán ki is kezdik, itt-ott gyanuba is fogják. Ugyanakkor Cornea még az ellen is tiltakozni látszik, hogy politikai idealista volna és így a jószándék humanitáskokból akarná. Humanizmus? Kisse

romantikur volna manapság egy gyakorlati politika elvi alapjaként. Nem, Cornea nem szentimentális alapokon ajánlja népe számára az idezett programot, tiltakozik ez ellen és azt mondja, hogy a kibontakozásnak gyakorlati módszere az övé és azt hiszem — mondja —, hogy ezzel praktikumot és csakis praktikumot ajánlottam.

A kibontakozás gyakorlati módszere. Szó mögött kibontakozás, nyilvánvalóan a keserű jelen és a félelmes jövő, mint élő és másrészt fenyegető megállapítások vannak elgondolva. És ez érthetővé teszi hogy Cornea igenis jó román és épen, mert a jó románosságába magasabb és elfogulatlan szempontokat tud vegyíteni szót a mellett, hogy szavára mi is, kisebbségek bizalommal figyeljünk fel. Az ő elgondolása mellett a nemzethez tartozás természetes helyzeté válik, ahol egy nemzet nem a másik rovására él és érvényesül, de mindgyik él és érvényesül szabadon, mint az erdő különböző fái, egymás mellett és nem egymás ellen. Ez egyszerű és oly természetes, mint az egészség. És ahogy az egészség az egyes ember élet legmagasabb formája, úgy az egészséges csoportélet a legmagasabb formája a nemzetek politikai életének. Az egészség biztosítja az egyén élettartását, ugyanez áll a csoport-
 Cornea is a politikai élet legmagasabb

ROMAN KIR. UDVARI SZALLITO
 Platina, Brillians, Arany, Ezüst- és Kín-
 ezüst áruk. — A világírú
JUNGHANS
 fali- és irodai órák főlerakata
 „Württemberg” alpakka ezüst mű-
 vész: dísz tárgyak, egymint: „Christoffe
 Paris” alpakka ezüst evőeszközök
 egyedüli képvisellete
BRAUNFELD
 ékszeráruháza
 Ciu, Piața Unirii 15 — Telefon int. 6-43

formájáért száll sikra. Magasan szár-
 nyal —, ahogy ő mondja. Ezért nem is akar napi politikával foglalkozni, mert a magasabb eszméket az nem tűri meg. Kár. Corneának sűrűn kell szavát hallatnia, mert ha hisz abban, amit mond, úgy azt bele is kell vinnie a köztudatba, hogy felrisszite azt és tanítsa meg jövőjükben bizni az embereket.
 Cornea prefektus politikai elméletének részletes megvitatására következő cik-
 keimben kívánok rátérni

Berlin népe valóságos örömmujongásban tört ki, mikor hírül vette a „Bremen” pilótáinak kanadai partraszállását

A vihar tértette el eredeti útiuktól a pilótákat. Newyorkból repülőgép indult a hajótörött repülőket felkeresésére

Newyork, április 14. Az óceánrepülésnek újabb diadalmas etapját jegyezhetjük fel. Lindberg és Chamberlain Amerikából startolva érkeztek meg Európába, de Európából indultva mindezt ideig egy repülőnek sem sikerült épségben partot érni az Újvilág földjén. Nungesser és Goh annakidején áldozataivá lettek vakmerőségüknek és minden valószínűség szerint a óceán hullámsírában lelétek haláluakat.

Most végre hosszú készülődés és a bizonytalanság óráinak feszült izgalma után megerősítik azt a hírt,

hogy Koehl, Huenfeld német pilóták James Fitzmaurice, az ír légi haderők főparancsnokának társaságában Európából Amerikába is átszállták az óceánt

és ha nem is sikerült a kitérített célnál, Newyorkban leszállaniok, mégis teljes épségben szállottak le Kanada sziklás partvidékén.

A tegnapi nap folyamán a legkülönbözőbb verziók terjedtek el a bátor német repülő sorsáról. Egyes jelentések biztosra vették, hogy a nagy viharban,

mely az óceánon uralkodott, a Bremen repülő elveszték repülőgéppel együtt. Egyes szikratáviratok ezzel szemben arról számoltak be, hogy a német pilóták megérkeztek Amerikába, de ezt a jelentést későbbi szikratáviratok megcáfolták. A Reuter-ügynökség jelentése szerint az amerikai időszámítás tízenhatodik a közepurópai számítás huszonkettedik órájag Newyorkból nem jött hír a Bremen megérkezéséről. Ez a híradás teljesen fedte a valóságot, mert a Bremen tényleg nem Newyorkban, hanem Newyorktól körülbelül 600 kilométerre fekvő Greenli Islandban levő Point Damuquenál szállott le, kényszerleszállással.

Az izgalmas légi utazásról s a pilóták megérkezéséről a következő részletes táviratok számolnak be:

Newyork, április 14. Az amerikai hivatalos tudósítások legújabb jelentései egyöntetűen megerősítik azt a hírt, miszerint a Bremen elérte az Unió földjét. Amerikai időszámítás szerint 8 óra 41 perckor, tehát valamivel éjjel után, a Greenli Islandban levő Point Demuquenál a Bremen kényszerleszállással föl-

det ért. A gép a leszállásnál könnyebben megsemmült, azonban a pilóták egészségesek és sértetlenek maradtak.

A későbbi táviratok szintén megerősítik az első jelentést, a Bremen kényszerleszállásáról. Greenli Island a Labrador öbölben fekszik a quebeci partvidéken. Ez a hely mintegy hatszáz kilométerre fekszik Newyorktól. A kényszerleszállás európai időszámítás szerint hajnali három órakor történt.

London, április 14. Dublin, Írorszag fővárosának népe, az egész éjszakát lázas izgalomban, talpon töltötte. A lapok több külön kiadásban értesítették a közönséget az eseményekről. A közönséget irtózatossá leverték a Bremen megérkezése-
 nek híreit megcáfolták.

Mikor azonban a kényszerleszállás híreit megerősítették, a várost jelleltetőlegesen tört ki. A német pilóták kényszerleszállását az erős délnyugati szelek okozták, amelyek a repülőgépet mintegy kétszáz kilométerrel térítették el eredeti útirányától.

Newyork, április 14. Huenfeld, a Bremen egyik pilótája, szikratáviraton küldött értesítést Newyorkba, amelyben megérkezésüket jelenti. A jelentésben Huenfeld megemlíti, hogy a repülőgép benzinhány és az erős ellenszel kényszerítette leszállásra. A „Norddeutsche Lloyd” szintén kapott a repülőktől rádió-
 jelentést.

(Folytatás a 3-ik oldalon)

Select-Mozgó **Charlie Chaplin**
 Különleges premier Cirkus c. legújabb nagyszerű filmében. Mon. Ero
 Vasárnap d. d. fél 11 órakor matiné Charlie Chaplin Cirkusz c. filmben. Jegyek ára lei 15— és lei 20—

Magyarország előretörése a rádió terén

60 kilowattos új adóállomás épül. Az idei Budapesti Nemzetközi Vásár egyik szenzációja a rádiókiállítás lesz

A jómódban és így technikában és luxusban is messzi előttünk haladó nyugati államokban a rádió ma már ép úgy természetes szükségleti cikke minden háztartásnak, mint akár a gáz- és villanyforraló, vagy a technika számos egyéb egyszerű és mindenki számára megszerezhető eszköze. A nyugati országokban, még Ausztriát és Csehszlovákiát is beleszámítva, a lakosságnak cca. tíz százaléka előfizetője a központi nagy rádióállomásoknak. Magyarországon ezzel szemben a lakosságnak mindeddig csak alig több mint 1 százaléka vett részt a rádióforgalomban. A magyar postaigazgatóság — felismerve azt az óriási kulturális értéket, mely a rádió játsza és szórakozás közben terjeszti a nagyok között is az ismeretek özönét — elhatározta egy nagy adóállomás létesítését, mely 60 kilowattos frekvenciájával egyedülálló erősségű lesz ma egész Európában.

A készülék szinte csodaszámú megy. Legfőbb előnye, hogy leadásait közel 200 kilométeres körzetben már nemcsak a jobb módú közönségnek fenntartott lámpás készülékekkel, hanem a legolcsóbb, legegyszerűbb detektoros apparátussal is fel lehet majd venni. Óriási jelentősége van ennek a magyar rádiókedvelők táborának növekedése és így természetesen a rádió

ipar és a rádiókereskedelem szempontjából is.

Az új magyar adóállomás programját Amerika, Ausztrália, szóval a legtávolabb eső országok lakóit is könnyűszerrel le tudják majd hallgatni és talán ezért is nagy jelentőségű ennek az új magyar adóállomásnak április végére kitűzött üzembehelyezése.

A magyar rádióipar és rádiókereskedelem szakmájának ezen fontos eseményét természetesen felhasználja arra, hogy a lehető legnagyobb propagandát fejtsze ki a rádiókészülékek terjesztésére. A szakma ezért ezidén kivételesen nagy felkészültséggel vesz részt az április 28-tól május 7-ig tartandó Budapesti Nemzetközi Vásáron, melyen a szakma nagy demonstratív felvonulására egy külön nagy épületet, a Mücsarnokot bocsátják rendelkezésére. A Budapesti Nemzetközi Vásár rádiókiállításán a magyar iparon kívül természetesen az összes nevezetesebb külföldi cégek is részt fognak venni, úgy hogy a rádiócsoport felkeresése országunk rádiókereskedelmének is kivételes alkalmat fog szolgálni arra, hogy egybevessze a különböző gyártmányok minőségeit és tájékozódást szerezzen újból a technika szakmájában felmutatható legújabb vívmányairól.

Ha mandátumok születnek...

Millerand és a vakok. Aki látni akarja disznáját és képviselőjét. Egy rovtomultu törvényhozó. Mikor a használt keztüj jó divatba. A kories legjamborabb óhajja

Páris, április 14. Jules Grévyre szokták ráfogni a mérges kis mondatát, mely szerint a demokrácia kettős alapelve, hogy a teljes szuverénitás, minden hatalom kizárólag a népé legyen — és hogy a nép ezt a hatalmát soha ne gyakorolhassa, semmi körülmények között sem! Az 1928-iki év a „suffrage universelle” esztendeje: a francia nép ebben a szeszélyes, hol csontig fagyaló, hol vért izzasztó április hónapban fogja gyakorolni államalkotó szuverén jogát. Már mint novemberben, ha azon szörnyülködött kedves nőm, hogy a mosószappan megint felment egy sous-sal, a beigért olcsóbbodás helyett, azt kellett hallania a boltostól, hogy: „Ovatossanak kell lenni, kérem, most, a választások előtt. Az ember nem tudhasa, hogy milyen örületet hoz a jövő.” A Bourbon-palota minden lakója is ezzel a gondolattal kél és fekszik már félesztendeje: minden szónoklat a választók közé van irányozva a nyitott ablakon át és Poincaré is főleg azért

gyakorolja oly vidáman lobbóddal uralmát baloldali többséggel, mert ha körüljár a történeti urna, minden képviselő azzal adja le az igent jelző cédulát, hogy „erre a rövid időre már úgy sem érdemes!”

Holott, akit csak meginterepelt, jobb vagy baloldali államalkotók, abban mind egyetértettek, hogy a választás nem hozhat lényegbeli változást. „La France est centre-gauche”: az új többség, melynek magva a Poincaré körül csoportosuló Union Nationale lesz az eddigi politikát fogja folytatni. Hanem ez gyenge vigasz az aggodó honatyanak, kit, minthogy ezuttal nem lista, hanem egyének szerint választanak, elsősorban mégsem annyira a párt jövődó tag- és parlamenti frakciójának létszáma érdekli, mint inkább az a kérdés, hogy e létszámban ő, személyesen benne lesz-e? s a kitűnő Francois-Poncet nagy őszinteséggel mondta e sorok írójának: „Minden valószínűségi számítások ellenére sem lehet

Amerika
Temesvár
Casino

Ez a három szó azt jelenti, hogy az „AMERIKA” ÉTTERMÉBEN
CLUJ, PIATA UNIRII 23.
a hires
„Temesvári-Casino” sör már kapható

URANIA MOZGO
Mai kezdettel mutatja a londoni Gaumont British filmház legsikerültebb produkcióját
ROBINSON CRUSOE-t
Daniel Defoe közismert hasonnevű regénye nyomán. Mon. Ero
Vasárnap d. e. fél 11-kor matiné: Robinson Crusoe. Jegyárak 15 és 20 L.

határozottan megmondta nekem.”

Kissé elcsodálkoztam hogy mit kérhet tőlem a derek kortes ezen az alapon. Nem sokáig kellett várom.

„Ugy-e — magyarázkodott tovább a polgár — helyesebb volna, ha meghátna hamarosan?”

„Kétségtelenül — véltem udvariasan — e gyászeset megoldaná a kérdést.”

„Csakhogy, képviselő ur ha én kérem meg a főorvost, hogy ölje meg nekem nem fogja megtérni. De, ha képviselő ur kérné, akkor nem volna képes visszautasítani ezt a csekélyvényt.”

Mit tesz a képviselő, ha lehetetlen kérréssel jönnek hozzá?

„Írja fel barátom a nevét és a címét, — mondtam jóakarattal — és talán emlékeztessen e napokban még néhány sorsral, hogy jogos kíváncalmáról meg ne feledkezzem. Meg lehet győződve, hogy szívemen fogom viselni én dekét.” Naiv fejem azt hitte, hogy a derek választó haza megy, alszik egyet és restelen fogja írásban megismételni a kérését.

Ez az épületes eset egy vasárnap történt, szerdán reggel pedig a következő levelet hozta nekem a posta:

Monsieur le député!

Bátorkodom magamat képviselő Ur további jóakarataiba ajánlva, í. hó 10-én szóbelileg tett kérésemet ismét emlékeztetése idézni.

Ismételten kérem, miszerint ne tessék elmulasztani a St. Robert-i főorvos alátt áll, szomorú helyzetemet kellőképpen kifejtteni és bizton remélem, hogy képviselő ur magas befolyása kéremem prompt teljesítését fogja maga után vonni. Azt szeretném, kedves barátom (!), hogy feleségem hagyjon el a választások előtt mert ez esetben több szabad időm lesz és biztosíthatom Önt, hogy nagyszámú szavazatot fogok szerezhetni az egész kerületben... stb.

Szó szerint közlöm ezt a kuriózus levelet, melyet a volt képviselő eredetiben mutatott meg nekem s méla mosollyal tette hozzá befejezésül: — Még az a reményem maradt, hogy az asszony esetleg meghal magától. De nem volt szerencsém. Az asszonynak nem volt érzéke politikai szükségletek iránt: életben maradt. És kedves férje fogos haragjában átment jobboldali ellenjelöltem táborába kinek legaktívabb propagandistája lett.

— Csak tudnám, hogy ez a Kartárs mit ígérhetett neki!

B. K.

„Egy nagy kérés van, képviselő ur. Feleségem szegény, évek óta St. Robertben van gondozásban.” (A St. Roberti Állami tébolyda ugyancsak az én Isére-i kerületemhez tartozott).

„Szomorú dolog” feleltem választómnak.

„Igen képviselő ur, nagyon kellemetlen dolog és a legkellemetlenebb, hogy az asszony gyógyíthatatlan, az orvos

Abszolút perfect, mérlegképes könyvelő

első rendű szervező erő, román, német, magyar nyelvismerettel, hosszas iparvállalati, kereskedelmi vállalati és bank gyakorlati jelenleg is egy lépités alatt álló favállalat főkönyvelője 1928 év folyamán elhelyezkedést keres. Megkereséseket „peritekt” jelégre a kiadóba kérek.

Saját orvosa elrendeli, hogy csak „OLLA” használhat. Ugyeljen az „OLLA” névre

„OLLA” GUM...?

Vasárnap
A TE
város
kav zsid
amíg az
közélel
csont. A
betegede
és a für
ta egre
há az or
— Do
— Eg
szénet
Az or
del. A g
orvosdó
Amika
a gada
mélletl
le a hál
A hithó
gyánál
égtrend
ségeit
nyozzo
— Ne
amot,
— én vag
A dep
zétai.
— Me
josszu
ve előj
hogy ut
i fog e
magánat
relat.
Es va
et, hog
yi onda
ára. A
elább en
jegyző le
bernek
ban hár
szólat:
— Fél
zónál
A SZ
betörtek
tolla a n
a naggy
apró es
paprok
tak a la
fogták a
néhány
tervözött
tényért.
A bír
— Mo
a drága
ted és c
ted mag
Erre
— Az
már mag
eleget ke
KÉT
hány ke
szeretné
Egy s
neszi,
Rotschil
munka
Rotschil
két leán
rán. A z
Rövid
— Mi
— Va
jöllem.
— Eg
járudna
rommal.
— Ide
Kupónok
a kolduk
Rotsch
alamiesn
asszonuá

EZ TÖRTÉNT

A LEGJOBB IZZASZTÓSZER. Ezt a városban egy gazdag, de módfelett jóságos zsidó, Verbe és izzadtságba került, amíg az ember ki tudott vasatni belőle létezőkre adományt, vagy akár kölcsönt. A gazdag ember egy napon megbetegedett. Odahívták ágyához az orvost és a fürdőt, de a gazdag ember állapota egyre rosszabbodott. A beteg megkérte az orvost:

— Doktor ur, hogyan állunk?
— Egyetlen segítség van: izzadni. Ez mindenre rendbe hozhat.

Az orvos receptet ír. Izzasztó szert rendel. A gazdag ember kilószámra nyeli az orvosságot és várja, hogy izzadjon.

Amikor a város zsidói hallották, hogy a gazdag ember vége felé közeledik, remélték, hátha halála órájában sikerül tőle a hitközség számára valamit szerezni. A hitközség elöljárósága felkereste betegágyánál a szegort, arra kérve, csináljon végrendeletet és vegye be a zsidó hitközséget is, akinek legalább annyit adományozzon, hogy a neve fennmaradjon.

— Nem csinálok semmiféle testamentumot, — mondja a gazdag ember, mintha vagyonom egyetlen fiamé.

A deputáció erre szívére próbált becélni.

— Még sem igazságos dolog, hogy hosszú éveken át mindig beválasztottuk te elöljáróságba, abba a reményben, hogy utolsó óráiban mégis csak gondoltál rajra erre a községre, amely megadta neked minden életedet is a tisztelgetésnek.

— Ez valamelyest hatott rá és beleegyezett, hogy a hitközség lefoglaljon egy régi orolódó házat az agok menháza járára. A deputáció már örül, hogy legalább ennyit tudott kiszedni belőle és a legelőt lelt, hogy megírja a gazdag embernek ezt a rendelkezését. Alig írt azonban három sort, amikor a gazdag megszólalt:

— Pékezni! Nem kell írni. Már kezdek izzadni!

R. S. (Mármorosziget).

A SZERÉNY-TOLVAJ. Egy zsidónál történt. Amikor a rendőrség megindította a nyomozást, kiderült, hogy a tolvaj a nagyerleki tárgyakat otthagya és csak apró csip-csup dolgokat vitt el. Az értékpapírok és az ékszerek mind ott maradtak a lakásban. Néhány nap múltán elhívták a tolvajt. Zsidó ember volt, aki néhány nap múlva azután a bíró előtt parózzott felelősséggel az elkövetett bűnéért.

A bíró megkérdezte:
— Mondd csak, hogy történetet, hogy a drága és értékes tárgyakat ott felejtetted és csak a jelentéktelen dolgokat vitted magadhoz?

Erre a tolvaj:
— Az isten áldja meg bíró ur, most már maga is kezdi? A feleségemtől éppen levelet kaptam hallanom emiatt!

R. S. (Targu-Mures).

KÉT ROTSCCHILD ANEKDÓTA. Néhány kevésbé ismert Rotschild adomát szeretnék közölni:

Egy snorner eljön Rotschildhoz. Fejébe veszi, hogy személyesen akar beszélni Rotschilddal, ez hosszú járatosság munka után sikerül is neki. Bejut Rotschild magánlakására, ahol a báró két leánya négykezesi játszott a zongorán. A zsidó koldus csak néz és bámul. Rövid idő múltán belép Rotschild.

— Mit kíván?
— Valami csekély kis alamizsnáért jöttem.

— Egy kis alamizsnáért kár volt idejárnod. Ezt elintézhette volna a tilkórommal.

— Ide hallgasson báró — feleli a zsidó. Kupónokat vágni, ahhoz maga ért. De a koldusnak én vagyok a szakértője.

Rotschild nevelett és átnyújtotta az alamizsnát. Amikor hazajött, így szökött asszonyához:

— Nem értem, miért mesélnek Rotschild gazdagságáról ilyen csodálat. Valami különös gazdagságot és nem vettem észre nála. Két leánya egyetlen zongorán kénytelen játszani.

— Egy zsidó ott áll az utcán, amikor elegans autóban egy finoman öltözött kis fiú robog el.

— Ki volt a kis fiú? — kérdezi a zsidó az egyik járókelőt.

— A kicsiny Rotschild.

— Mire a zsidó elgondolkozik.

— Ilyen kicsiny és máris Rotschild.

G. J. (Dés).

A ZSIDÓ „RABLÓ”. Napról-napra rosszabbul ment a zsidónak. Végül utolsó pénze is elfogyott és már nem volt belevő falatja. Valaki elmondta neki, hogy az utmenti erdőben zsványok tanúznak, akik ebből a mesterségből elég jól megélnék. Elhatározta tehát, hogy beáll rablónak. Nagy zsákokat kötött a derekára, fejszét vett az övébe, nem felejtette otthon talicskát és tőlfilinjét sem és bement az erdőbe.

Itt megállott és várt. A zsidónak azonban tudvalevőleg nincs szerencséje. Várt, várt, de senki nem akart jönni. Beesteledett, a rabló észrevette, hogy sötétedik

és észbe jut, hogy „minchát” kell imádkoznia. Imaközben pedig megpillant egy zsidót, aki álmegy az erdőn. Kezével int neki: Mm... mm! A zsidó meglátja a másikat és gesztusaiból kiveszi, hogy megállásra akarja rábírní. Megáll.

Amikor a „haragma” elvégezte imáját, odamegy a zsidóhoz:

— Ideadod a pénzedet, vagy agyonütlek. Tudd meg, hogy én rabló vagyok és ha nem adod át a pénzedet, akkor kénytelen leszek léged agyonütni!

Erre a másik:

— Szegény zsidó vagyok és otthon éheznek feleségem és gyermekeim. Hogy adhatom oda minden pénzemet? És, hogy veszed a felkedre, hogy engem megölj, hiszen nekem feleségem van otthon és tíz gyermekem!

A rabló kissé gondolkodik.

— Igazad lehet. Meg is könyörülök rajtad, de adj egy rubelt.

— Mit adjak? Egy rubelt? Hová gondolsz? Mi vagyok én? Rotschild?

— Adj tehát tíz kopéket!

— Tisztára meg vagy örülve. Egyszerre adjak neked tíz kopéket? Ki ad egy szegény embernek egyszerre tíz kopéket?

— Adj legalább egy cigarettát!

— Nem vagyok dohányos, honnan ve-

! HARISNYA !

Kötött áru különlegessége. Kabát, mellény, angol pulover legjobban és legolcsóbban csak

Blatt-

nál, — Cluj, Főter 13.

Irányárak:
Női melírt harisnya — — lei 35
Női mouslin harisnya — — lei 67
Női cérna fáttyol harisnya — lei 97
Női selyem harisnya — — lei 87

gyek cigarettát az erdő közepén?
— Adj tehát egy szippantásra való burnótól.

— Ezt kaphatsz.

Átnyújtotta neki a burnót-szelencéjét, a rabló kivett belőle egy csipetnyit és megengedte, hogy az „áldozat” nyugodtan menjen tovább.

A. O. (Cluj)

Az egész világ ünnepli a Bremen pilótáit

(Folytatás az első oldalról)

Amikor Ottavába megérkezett a partaszállás híre.

az épen ülésző képviselőház abba-hagyta lamészközását.

A kormány rádió küldötte el üzenetét a repülőknél, kifejezve legmelegebb szerencsekívánatait. Felsőbb parancsra Quebeckből hajó indult el a repülők felkeresésére és egyidejűleg a newyorki Yunkers-művek egyik gépe is elindult a pilóták felkeresésére. A német repülők jelenleg egy világító torony órénl szállítottak meg és annak vendégzerójét élvezik.

Berlin, április 14. A német főváros népe valóságos örömmujongásban tört ki, amikor híre érkezett és hivatalosan is megerősítették a német repülősztek amerikai partaszállását, illetőleg kényszerleszállását.

Newyork polgármestere egész éjszakan át kint maradt a repülőtérén, mert rendületlenül meg volt győződve arról, hogy a német pilóták meg fognak érkezni. Koehlék szikratávíron tudatták Newyorkkal, hogy amennyiben sikerül gépüket kijavítani, személyesen folytatják útjukat Newyorkba.

A francia lapok külön kiadásban közlik a német repülők partaszállásának nagy eseményét, azonban nem minden sovén színezet nélkül kibebiteni egykeznek a német repülők sikerét azzal, hogy megállapítják, miszerint az igazi célt, Newyorkot, mégsem érték el a pilóták.

Newyork, április 14. A legutóbb beérkezett pontos jelentések szerint a Bremen európai időszámítás szerint tegnap délután érkezett meg Greenh Islandra. A szigetecskét Labrador felszigetével három mértföld széles, Ujfulanddal pedig husz mértföldes szilárd jégtonn kétí össze. A gép óráig céltalanul bolyongott a levegőben, mert irtozatos hováhar ühögött.

Az újfulandi kormány Saint Johannesből gőzöst küld a német pilótákért, de lehet, hogy a Junkers-művek Berta és Erhard nevű gépei, a Bremen testvérgépei Melhior pilótával repültek a színhelyre. Az sem lehetetlen, hogy Koehlék vagy a kijavított Bremenben, vagy pedig annak testvérgépén repülnek Newyorkba. Egyesek szerint a leszállás helyén oly magas a hóréteg, hogy képtelenség a startolás keresztüvitele.

Berlin, április 14. Hindenburg és Marx kancellár hivatalos táviratban üdvözölték Koehléket.

Huenfeld beteges öreg édesanyjával csak most tudatlák, hogy fia utra kell az óceán átrepülésére. Huenfeld ugyanis nem merle vele közölni. Huenfeld anyja, most, hogy tudomásul vette fia szerencsés megérkezését kijelentette, hogy a legboldogabb anyja egész Németországban.

Koehl felesége egy berlini lap szerkesztőségében reggelizt várta az urára vonatkozó híreket, majd mikor az első táviratok azt jelentették, hogy a Bremen nem érkezett meg Amerikába, elájult, úgy hogy fel kellett locsolni. Mikor végre

ferje megérkezéséről értesült hallatlan öröm vett rajta erőt.

Berlin, április 14. Szakkörök igem sokra becsülik a német óceán-pilóták teljesítményét. A repülőgépen megtett ut nagyságát 3500 kilométerre becsülik. A Bremen, vagy testvérgépe legkorábban vasárnap este érkezik meg Newyorkba.

Newyorkban lázas előkészületeket tesznek a Bremen fogadtatására, amely pompában és arányaiban a Lindberghéhez hasonlónak készül.

Ujabb katasztrófális földrengést jelez a budapesti szeizmográf-állomás

Budapest, április 15. Alig hogy elaut az olaszországi és törökországi földrengések izgalma, már is újabb katasztrófális földrengést jelezett a budapesti földrengéstani intézet szeizmográf-állomása. A jelzést ma délután 1 óra körül a szeizmográf-állomás és a jelzőkészülék szerint a földrengés 800 kilométer távolságban zajlott le Budapesttől. A rengés annyira erős jellegű, hogy a szeizmográf-állomás műszerének írószerkezete szétesett. Hogy hol történt a földrengés, arról még nem érkeztek híradások.

Ujabb jelentés szerint a budapesti földrengéstani intézetben jelzett földrengés Szegeden, Ujvidéken, Szabadkán, Zomborban is érezték, mégpedig nemcsak a jelzőkészülékek útján, hanem ténylegesen is. Szegeden megállottak az órák, a képek a falakon megmozdultak. A budapesti szeizmográf másfélóra hosszat jelezte a földbúllámok átvonulását. A szeizmográfkészülék külön géséből olyan borzalmas katasztrófára következtettek, amilyen eláirón: lékezet óta nem fordult elő a földrengések történetében.

Lapzártakor érkezett jelentések szerint ma délután tíz órakor Szófiában és környékén is erős földlökést érezték, amelynek központja Szófiától 200 kilométernyire, Cirpana faluban van, ahol sok ház dőlt össze.

Mussolini két órán keresztül tárgyalta Zalesky lengyel külügy-miniszterrel

Róma, április 14. Mussolini, aki a milánói bombamerénylet után azonnal Rómába utazott vissza, ma délután fogadta Zalesky lengyel külügyminisztert. A fogadásról kiadott sajkészaru körműniké csak arról számol be, hogy a két államférfi két órán keresztül folytatott beható megbeszélést egymással. A tanácskozás során Mussolini és Zalesky megállapították Olaszország és Lengyelország külpolitikájának irányelveit, amelyek mint a kiadott hivatalos jelentés közli, teljesen harmonizálnak egymással. A beszélgetés azt igazolta, hogy

mindkét állam igyekszik egymás között a jóviszonyt megerősíteni. A hivatalos jelentés még hozzá teszi, hogy hatón Mussolini és Zalesky tovább folytatják a megbeszéléseket.

Hogy a beszélgetések során felvetődtek-e mindazok a problémák és kérdések, amelyek különösen francia politikai körökben és a kisanant körében nagy nyugtalanságot keltek és egy állítólagos új államesoportosulás létrehozatalát előzzák, a sajkészaru jelentés semmit sem arul el.

Matild-viz gyógyítja a hurutos betegségeket

8 április 15.
Gaumont
rodukciónját
E-t
Mon. Ero
15 és 20 L.

nekem.”
hogy mit kér
s ezen az ala
várom.
edott tovább
na, ha megná
em udvariasan
ur a kérdést.
ur ha én ké
y ölj meg né
De, ha kén
m volna képes
kélvséget.”
lehetetlen ké

evét és a cí
attal — és ta
okban még né
kiválmáról
eg lehet győ
gom viselni én
te, hogy a de
alszik egvet
megismételni

gy vasárnap
edig a követke
posta:

at képviselő
ajánlva. f. hó
résemet ismét

szerint ne tes
Roberti főer
ségem gondó
helyzetemet
bizton remé
magas befo
teljesítését

Azt szeret
!), hogy fele
asztások előt
szabad időm

Ont, hogy
fogok szerez
ben... stb.

zi a kuriózus
viselő erede
s méla mo
ésül: — Még
hogy az asz
zától. De nem
zonynak nem
szükségletek

Kedves férje
jobboldali el
R legaktívabb

ez a Kártárs

B. K.

fect,
nyelvő

ő, román,
ismerettel,
reskedelmi

brilláns je
állott álló
1928 év
st keres.

“jelégére
k.

Saját orvosa
elrendeli,
hogy csak
“OLLA”-t
használhat.
Ugyeljen az
“OLLA”
névre

A Dr. Leitner-Éliánféle lakásper

(Cluj-Kolozsvár, április 14. Az Uj Kelet tud.) Tegnap számbunkban foglalkoztunk azzal a főbb éves lakáspörrel, mely dr. Leitner Páló kolozsvári orvos és házigazdája, Élián Viktor bornagykereskedő között folyik és amely most dr. Leitner kilakoltatásával ért véget. Ezzel kapcsolatban Élián Viktor a következő megállapítások közlésére kéri fel bennünket, amelyeknek az audiatúr et altera pars elve alapján készségeit adunk helyet:

— A köztünk keletkezett különböző perekre kizárólag dr. Leitner Páló adott okot összeférhetetlen magatartásával és kárt okozó viselkedésével. Az egyik lakásper még 1924-ben azért indult meg, mert dr. Leitner az esedékes házbért majdnem egy hónapi késedelemmel fizette ki és hogy ezt a pert nem a háztulajdonos nyerte meg, annak indokát az akkori zárt viszonyokban kell keresni, de semmiesetre sem a tulajdonos perlekedési mániájában. A második lakásper rongálás miatt indult meg 1925-ben. Leitner dr. ugyanis a fürdőszobájában nem zárta el a vízcsapot, mire a víz elöntötte a fürdőszobát, majd a mennyezetet átszűrődve, a líkőrgyárba folyt le és ott óriási károkat okozott. Ez a per még a mai napig nincs befejezve. A harmadik per a városi lakbérleti szabályrendelet 15. szakasza alapján lett folyamatba téve, minthogy dr. Leitner a háztulajdonos feleségének testi épségét veszélyeztette. Ebben az ügyben könnyű testi sértésért a bíróság meg is büntette dr. Leitnert, egyben elrendelte a kilakoltatását.

— A járásbírószék kilakoltatási végzését a Curtea de Casatie még a múlt év novemberében jóváhagyta, úgy, hogy dr. Leitnernek lett volna módja és ideje lakásról gondoskodni. Különben is a végzőfoku ítéletről a tulajdonos még ez év január 25-ikén értesítette dr. Leitnert, majd március 19-ikén a végrehajtó által ismét felszólította a lakás kiürítésére. Leitner dr. azonban felfolyamodással élt, amelyet a bíróság elutasított. A kilakoltatás tehát nem meglepetésszerűen történt, hanem törvényes formák betartása mellett. Annak, hogy mégis karhatalommal kellett kilakoltatni, csak dr. Leitner volt az oka, mivel nem volt hajlandó eleget tenni a bírói intézkedéseknek és mert azt a látszatot akarta kelteni, hogy ő a tulajdonos erőszakoskodásának áldozata.

— A revolverrel való fenyegetés pusztán mese, különben hihetetlen volna, hogy bár a feljelentést ő tette meg, annak idején, a törvényszék mégis dr. Leitner bűnösségét állapította meg.

— Ami a Nota-féle kilakoltatást illeti, meg kell állapítani, hogy Nota ellen a kilakoltatást a bíróság a bér nem fizetés miatt rendelte el. Am ennek ellenére Élián Viktor nem akarta az úccára tenni, hanem saját költségén — bár erre nem lett volna kötelezhető — új üzlethelyiséget szerzett, ahol Notáné kényelmesen helyezkedett el és ahol ma is virágozó üzlete van.

Ezeket a megállapításokat közölte velünk Élián Viktor és ezzel a magunk részéről az egész lakásháború ügyét lezártuk tekintjük.

Hirdessen az Uj Keletben

Vasárnapi előadások a Magyar Színházban

- Fél 3 órakor: Nótás Kapitány. (Olcsó helyárakkal).
- 6 órakor: Antónia. (Poó Lilivel. Kö-ösi Dudus muzsikái).
- Háromnegyed 9-kor: Nászéjszaka. (Operette-ujdonság. Kolbay, Mende, László, Ihsz.)

Hétfői előadások a Magyar Színházban

- 3-kor: Steinhardt Géza bucsu Kabaré-előadása. (Rendes helyárak)
- 6-kor: Balról a harmadik. (Revü-ujdonság).
- Háromnegyed 9-kor: Cigánybáró. (Léva Ilonka vendégjátékával)

A perzsa sah tizéves fiának adta át a trónt és irtó hadjáratra indult a kurdisztánok ellen

London, április 15. Ideérkező megbízható értesülések szerint a perzsa sah átadta trónját tizéves fiának, ő maga pedig irtó hadjáratot indított a kurdisztáni lázadók ellen, akiket a bolsevista agitátorok fellázítottak a perzsa uralom ellen. A perzsa sah személyesen vezeti a hadjáratot a kurdisztáni törzsek ellen.

Erdély és Bánság igazságügyi katasztrófáját idézi elő az elintézetlen perek száma

Az ítéletlábláknál 6500, a törvényszéknél 60.000, a járásbírószéknél 390.000 elintézetlen ügy hever

Kolozsvár, április 14. Az „Adeverul” legújabb ideérkezett száma az erdélyi és bánsági bíróságoknál felhalmozott és elintézetlen ügyiratok ijesztő számáról ír cikket. A lap szerint az igazságügy-miniszter a csatolt területek bíróságainak statisztikai formulákat küldött abból a célból, hogy azokat a bíróságok töltsék ki és így a restanciákról az igazságügy-miniszter pontos képet kapjon. A beküldött kérdőíveket Decusara E. C. az igazságügy-minisztérium statisztikai hivatalának igazgatójának vezetésével dolgozták fel. Az eredmény elretentő.

1925 évből az erdélyi és bánsági ítéletláblánál 5093, az 1926 évből pedig ugyan ezen bírósági fórumoknál 6500 per maradt elintézetlenül. A törvényszéknél a helyzet még sulyosabb. Erdély és a Bánság huszonkét törvényszékénél 1925 évben körülbelül ötvenhatezer per maradt elintézetlenül, míg ez a szám 1926-ban hatvanezzerre emelkedett. Arad- és Bihar-megyékben egyedül tíz-tízezer per várja még elintézését.

Negyvenévi börtön kettős gyilkosságért

Belgrad, április 14. Borzalmas kettős gyilkossági bűnpert tárgyalt kedden a belgrádi törvényszék.

Susics Miliszav és ennek testvére Milija, valamint Marinkovics Iván falusi leányok álltak vádlóként a bíróság előtt. A vád szerint Marinkovics és két társa néhány hónappal ezelőtt éjszaka behatoltak Jankovics Milán jómódú osztruzsnicai gazda házába és a gazdálkodót, valamint annak Zsivka nevű rokonát revolverlövésekkel megölték.

Susics a tárgyaláson előadta, hogy mindhármán bekormányozott arcal kopogtattak be éjszakánként idején Jankovics házába, akiről tudták, hogy egyike a környék leggazdagabb földbirtokosainak és sok pénzt sejtettek nála. A gazdálkodó mellének revolvert szegeztek és követelték, hogy minden otthon tartott pénzt adja át nekik.

— Kétszáz dinárom van mindössze — felelte a megremült Jankovics — ha többet akartok, keressetek magatok vagy löjjetek agyon.

A rablók erre felkutatták az egész házat és miután pénzt nem találtak, Jankovicsot kivitték az udvarra és borzalmas kegyetlenséggel lelőtték. A szerencsétlen gazdálkodó felesége a kiállott igazgalmaktól elájult, míg a család egyik idő-

sebb nőrokona, Zsivka szembezállt a rablókkal és segítségért kezdett kiáltani, mire a haramiak őt megölték.

A csendőrség a bűntett felderítésére erélyes nyomozást indított, amely rövid időn belül eredményre vezetett. Kiderült ugyanis, hogy Marinkovics Ivánnak nagynénje volt a meggyilkolt Zsivka és az elvetemült ember lett volna az idősebb vagyonos parasztlaszony egyetlen örököse. A csendőrség ezen a nyomon elindulva, fejtette meg a sötét kegyetlenséggel elkövetett kettős gyilkosság rejtelmét.

Marinkovics elfogatása után töredelmesen bevallotta a gyilkosságot és megnevezte bűntársait Susics Miliszav és Susics Milija személyében.

A tárgyaláson Marinkovics megismételte beismerő vallomását, míg két társa állhatatosan tagadott. A törvényszék rövid tanácskozás után kihirdette ítéletét, amely szerint Marinkovicsot a kettős gyilkosságért 20—20 évi, összesen tehát negyven évi börtönre ítéli, míg a két Susics-testvért, akik ellen Marinkovics vallomásán kívül tárgyi bizonyítékok nem merültek föl bizonyítékok hiányában felmentették.

A kiszabott negyven esztendei börtönbüntetésének csupán elvi jelentősége van, mert a törvény értelmében a börtönbüntetés husz évnél tovább nem terjedhet és így a gyilkosnak valójában a maximális büntetést husz évet kell majd kitöltenie.

Arban, ujdonságokban, minőségben utolérhetetlen az

„IDEAL” nőhalapszalag C. Reg. Ferd. 8. férfi és női ruhák formálás k. alakítások, szalma átvarrások 88 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári árban készülnek. Eredeti Banco és Panama modellek

Gratis Minden halapvevő kellemes ajándékban részesül

Fotofilm
Iskolai, egyéni, táblák készítését a legjobb eredménnyel és józálással kezeli a Fotofilm műtermen, Str. Reg. Maria6-3. Tel 8-26.

UI ÉKSZERÜZLET FENYŐ HERMANN
óra és ékszer üzlet
Cluj, Piața Unirii 23
Dus raktár a legmodernebb óra ékszer és dísztárgyakban.
Szolid kiszolgálásért a cég régi jó hírneve
TELJES GARANCIÁT NYUJT.

SHELL

VOLTOL
autóolaj minden év-szakban bármely motortípushoz használható

STEINWAY & SONS-NEW-YORK

JULIUS BLUTHNER-LEIPZIG
SCHIEDMAYER UND SOHNE-FEURICH
PIETEL-PARIS-RONISCH-AUGUST FORSTER
FRANCHE-HUPEL-GEBR. ZIMMERMANN
VEZÉRKÉPVISELET ROMANIA RESZERE
N. MISCHONZNIKY
KIRÁLYI UDVARI SZALLITO
BUCURESTI-STR. COLTEI NO 7
ERDEKLODOKNEK A 8 SZAMU ARJEGYZEKET ES KULON AJANLATOMAT KULDUNK

Szállodák, fürdők, penziók részére
ponyvavaszon matrac és butorhuzatok
kertiernyő rolettavaszon es rud
kerti-nugagy afrik és butorrugó
nagy választékban. Mintazett ajánlattal szolgálók.
Boskovics József
Cluj, Strada Reg. Maria 15. szám
Telefon 9-10.

Iskola, egy-
sített táblák
készítését a
legjobb ered-
ménytel és
mütem, Str.
Tel 8-26.

ZLET
MANN

zlet
ápril 23
nebb óra
vakban.

NYUJT.

OL

OL

n év-
tely
oz

OL

NEW-YORK
R-LEIPZIG
NE-FEURICH
IGUST FORSTER
ZIMMERMANN
NIA BESZERE
IZNIKY
SZALLITO
OLTEI N° 7
NU ARJEGYZEKET
KAT KULDUNK

ziók részére
és butorhuzatok
aszon es rud
butorrugó
zest ajánlattal

József

aria 15. szám
10.

Mihály király szórakozik

A „Cuvantul” mai száma érdekes cikket közöl Románia gyermek-uralkodójának életéről. A cikkből az alábbiakban több olyan részletet ragadtunk ki, amelyek a kis király életének közvetlen megfigyeléséből származnak.

A cikk szerint a kis király reggelente a bukaresti schössen lévő királyi palota kerteskéjében szokott játszani egy másik négyéves fiúcskával, angol nevelőjének felügyelete alatt. A szöke gyermek király nagy előszereléssel segít a kertészeknek, akik a virággyapot éppen most ássák. Kezébe ragadja a hatalmas ást és ő maga lát neki a föld megmunkálásának. A következő pillanatban, amikor a komoly nevelő feléje közeledik, figyelmeztetni arra, hogy cipőjét összesározza, elhajítja az ást és kedves kiáltással közepette nekiiramodik a királyi palota parkjához.

A kis király sárga felcipőt, rövid fehér zoknit visel, egyszerű szürke nadrágot és ugyanez színű szürke szövetkötényt. Rózsaszínű arca egészségtől ragyog. Izmos, erős gyermek, aki szinte szemmel láthatólag fejlődik.

Reggel kilenc órakor már talpon van. Jó étvágyal fogyasztja el reggelijét, s már is lent van a kertben. Itt szembetalálja magát adjutánsával, aki így üdvözlözi:

— Jó reggelt Baby.
— Jó reggelt Mardari, — válaszol a király.

Es amikor megpillantja Mardari mellett második adjutánsát, Manolescu ezredesét, aki testedzési gyakorlatokat végez vele, megkérdi:

— Mikor kezdjük meg a testedzést a szabadban?
— Csak néhány nap múlva, most még igen hűvös van.

— Nézz ide, — mondja a kis király, miközben egy igazi boxbajnok pózát vesz fel. A pózán ő maga kezd bájosan nevetni és arcán két kedves gödröske van. A miss felé fordul és megkérdi angolul:

— Alexander felkelt-e már?
Alexander, Paul jügoszláv herceg négy éves fiauskája néhány nap óta vendége Mihály királynak.

Nemsokára megjelenik a látványon a kis Alexander herceg is.

— Good by! Kiáltja messziről.
Egyenlőre futnak és megölelik egymást. Majd a kis Mihály király kedvesen megsimogatja megkisebb unokaöccsének arcát. Átkarolja és sug valamit a fülébe. A következő pillanatban a két gyermek ujjongó kiáltások közepette nekiiramodik a parknak. A halastóhoz érnek.

— Mit esinálnak a halak, — kérdi Mihály király az egyik felügyelőtől.
— Várják Felségedet, — válaszol mosolyogva a kérdező.

S a két felsőes gyermek horgászni kezd. De a halak csak nem jönnek horogra, mert hisz a horog nem is volt igazi horog. Közben libegve megérkezik a két nevelő, s mögöttük az adjutánsok.

— Halak, miss, halak, — kiáltja a király. Majd adjutánsához fordul és megkérdi:

— Mardari, hogy jöttek ide ezek a halak?

— A vízből.
— A vízből? Az nem lehet — mondja a kis király s gondolkodva elmereng.

— Közben egy halacska uszik el előtte. A vízben ül, mire a halacska eltűnik.
— Miss, — mondja, — miért fél tőlem a halacska, én nem akarom bántani, én csak játszani akarok vele.

Egy óras halászás után a kis király Alexander herceggel felugrik s kéri, hogy adjanak neki ást, kapát és gereblyét. Most kertészkedni akar. Egy széles faládát berendeztek számukra, hogy áshassanak benne kedvük szerint. Mihály király ást kezd s mikor a láda fenekéhez ér és abban megakad az ást, odahív egy kertészt és addig nem tágit, amíg a láda fenekét el nem távolítják, hogy kedve szerint és szabadon áshasson mélyebbre.

Délig a királynak programszerint még lovagolnia kellett. Kis ponnya felnyergelve és türelmetlenül várja. A király egy erélyes lépéssel a kengyelbe teszi bal lábát és a következő pillanatban már boldogan ül a nyeregben. A vendég el-
átul.

— „Hip — hip, — hip...” s a ponny nyargalni kezd. Az angol kisasszony ketsébe van esve. Amint ezt meglátja a kis király, megállítja lovacskáját, fűgön leugrik róla és odafigyel nevelőjéhez.

Megragadja a reszkető kezét.
— Mért fél, miss? — kérdi.
— Oh, Baby, hogy megijedtem, — mondja a futástól kipirult nevelő, és közben megsimogatja a bájos szöke fejét.

Megkezdődött a Ku-Klux-Klan elleni bűnper Pittsburgban

Nyolc embert élve temettek el. Az „éjszakai lovasok” gyilkosságai

Newyork, április 14. Az Egyesült Államokat lázas izgatottságban tartja az a per, amely most folyik Pittsburgban, a Ku-Klux-Klan szövetség vezetője ellen. A bírósághoz ugyanis már reggelben feljelentések érkeztek a különös tarsulat titkos üzemeltetői miatt. Az első feljelentések arról szóltak, hogy a Ku-Klux-Klan eltüntet embereket és az utolsó évek legtöbb eltűnései az ő munkájukkal hozható kapcsolatba. Különösen a más politikai nézetű ellen követtek el ilyen bűntetteket, amelyeket a rendőrség szorgos nyomozása ellenére sem lehetett kideríteni.

A rendőrség a sikertelen nyomozás után felhívta az összes társadalmi közéletet, hogy habozás nélkül jelentsek be azoknak a Ku-Klux-Klan tagoknak a ne-

veit, akikről föltehető, hogy bűntények előkövetésére képesek. Elsősorban pedig azok ellen tegyenek följelentést, akik már erőszakoskodások miatt büntetve voltak.

Ezen az alapon végre sikerült leleplezni a Ku-Klux-Klan néhány veszedelmes tagját. Így mindenekelőtt elrogták Hiram Evans hírhedt pittsburgi betörőt, a ki a Ku-Klux-Klan egyik vezető egyénisége volt. A nyomozó hatóságok borzalmas dolgok elkövetésével vadoltan adták át őt a bíróságnak, amely tegnapi tüzte ki a főtargyalást.

A tanúhallgatás során az egyik tanu, aki azelőtt Texasban tagja volt a Ku-Klux-Klannek és személyesen ismerte Hiram Evansot eskü alatti vallotta, hogy jelen volt, amikor a Ku-Klux-Klan egyik szekciója nyolc személyt élve elégett.

Az áldozatokat egy teljesen járatlan erdő közepére vitték és itt egy tisztaságú égették el őket. Közben a szekció tagjai hat kilométeres körzetben állottak őrt, hogy senki meg ne közelíthesse az antodafé színhelyét.

Egy másik tanu elmondotta, hogy tagja volt a Ku-Klux-Klan „éjszakai lovasainak”. Ennek a szervezetnek az volt a feladata, hogy gyújtogatással, bombamerényletekkel és a Ku-Klux-Klan elleniségeivel szemben hozott vérdíjakkal egész Ohio állam területén rémuralmat teremtsenek.

A törvényszék épületét erős kordon veszi körül, mert azt hiszik, hogy a Ku-Klux-Klan emberei a vádlottak kiszabadítása érdekében megtámadják az épületet.

Elfogták Gottesmann Ignác bergói korcsmáros gyilkosait

Az egyik tettes beismerő vallomást tett a csendőrségen, de a vizsgálóbíró előtt visszavonta azt

(Satu-Mare-Szatmár, apr. 14. Az Uj Kelet tud.) Annak idején az Uj Kelet részletesen beszámolt arról a borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosságról, amely március 18-ról 19-re virradó éjszakán történt a szatmármegyei Bergó községben és amelynek áldozata Gottesmann Ignác bergói lakereszkedő.

A csendőri nyomozás megállapította hogy a gyilkosságot három cigány: Martocsán János, Boldizsár László és Varga József sármunkások követték el.

Martocsán János, aki rövid ideig lakója volt a meggyilkoltak egy izben megfenyegette:

— Megállj zsidó a kezemtől fogsz meghalni.

A csendőrség ezen a nyomon indult el és tegnap végre sikerült a gyanúsítottakat elfogni és átadni a szatmári ügyészségnek.

A csendőri nyomozásról felvett jegyzőkönyvek szerint az egyik gyanúsított: Martocsán János, aki annak idején Gottesmann megfenyegette

részletesen beismerő a gyilkosságot.

Elmondotta, hogy a cigányok elhatározták, elindulnak libát lopni. A liba lopás azonban nem sikerült, mire Varga József indítványozta, hogy rabolják ki a bergói Gottesmann.

A vallomás szerint Varga állapította meg a tervet és a gyilkosságot is ő követte el.

A gyilkosság elkövetése után a bandát a sikárlói állomásra mentek, ahol egy farakás mellett elfogyasztották a lopott elemózsiát.

— Evés közben megkérdeztem Vargától — vallta Martocsán — hogy mi történt a házban?

Varga a kérdésre dühösen válaszolt — Mi közöd hozzá — mondta. Különben is az ember megdöglött, ha éppen tudni akarod.

A gyilkosság után a társaság odaadta az elrabolt ruhaneműket egy Ononuk nevű bihari cigánynak, aki elment

azokat eladni Máramarosba. A banda ezután szétoszlott. Martocsán az Avasban bolyongott faluról-falura, míg végre Avasujfaluban elfogták.

Vallomása alapján Boldizsár Lászlót és Varga Józsefet szintén elfogták a csendőrség, ezek azonban állhatatosan tagadják, hogy a rablógyilkosságban részt vettek volna. A csendőrség a foglyokat átkísérte

az ügyészségre, ahol Martocsán igyekszik visszavonni beismerő vallomását, azzal védekezik, hogy a beismerő vallomást csak azért tette, mert a csendőrök véresre verték.

Ezzel szemben a sikárlói csendőrség azt állítja, hogy Martocsán minden kényszerítés és bántalmazás nélkül ismerte be tettét.

Az ügy aktái jelenleg a vizsgálóbírónál vannak. A vizsgálóbíró elrendelte Martocsán alibi tanujának kihallgatását. Ezekről a tanuvallomásoktól függ a letartóztatott cigányok további sorsa.

Tiszta fátályoi női harisnya . lei 77
Minden divatszínben

Egész cernafior női harisnya . lei 73
Minden divatszínben

SIPPOS
harisnya, kecsztyű, csipke és rövidnadrág üzletében, — Cluj, Calea Reg. Ferdinand 8 szám

— Öngyilkos lett, mert leépítették. Bukarestből jelentik: Apostol Achim, a kereskedelmi akadémia 22 éves hallgatója tegnapelőtt este hónaposszobájában föbelötte magát. Levelet találtak nála, amelyet a főügyészhez intézett és megírja benne hogy a vasutisággyűlésnél betöltött állásából leépítették, nincs miből élnie és tanulmányait folytatnia, ezért kénytelen az életét megválni. A szegény diák zsebében 20 lejt találtak.

A koronának koronája

az, hogy
KOMIÁTSZEGHY LAIOS
KORONA
vendéglő-éttermében
Cluj, Calea Victoriei 49. szám
a hires
„Temesvári Casino” sör már kapható

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA A KÖZBESŐ HIVATALOS MUNKA-SZÜNET MIATT SZERDÁN REGGEL A RENDES IDŐBEN JELENIK MEG.

— **Ma délután temetik a milánói bombamerénylet áldozatait.** Milánóból jelentik: A milánói bombamerénylet áldozatait ma délután temetik el nagy pompával. A beszterlést Tossi liboros, milánói érsek fogja végezni.

— **Lehár Párisban.** Párisból jelentik: Lehár Ferenc, a világhírű komponista ideérkezett, hogy darabjának, a Paganini-nek századik előadásán résztvegye. Lehár Párisból Berlinbe megy, ahol most lesz a Luemburg grófia című operettjének ötvenedik előadása.

— **Fagyhullám Magyarországon.** Budapestről jelentik: Magyarországon fagyhullám vonult végig, amelynek hatását Erdélyben is erősen érezték. A hőmérséklet Debrecenben mínusz 4 fok ra szállott alá.

— **Szerzők nemzetközi kongresszusa.** Berlinből jelentik: Április 15-én kezdődik Berlinben a drámai szerzők, komponisták, elbeszélő írók és lírai költők kongresszusa. Ezuttal nem személyek, hanem egyesületek reprezentánsai gyűlnek össze tanácskozássra, főleg a szerzőjog védelme érdekében. A nemzetközi kongresszust a francia Confédération des Sociétés d'Auteurs et de Compositeurs hívta össze. A német irodalmi testületek közül a kongresszuson képviseltetni fogják magukat a német írók védelmi szövetsége, a német színházi írók és komponisták egyesülete, továbbá a német elbeszélők szövetsége és a lírai szerzők kartellja. A német elbeszélők szövetsége 220 tagot ölel fel, míg a zeneszerzők és színpadi írók egyesülete 1500 tagot számlál. Ebbe a közületbe ugyiszólván bekenyszerítik a tagokat, mert az egyesület csak a tagok érdekeit képviseli a bíróságok előtt. Ez a képviselő pedig olyan erős, hogy rövid működése óta tagjai számára másfélmillió aranyárka elvesztettnek hitt tantsímet tudott bírói és ügyvédi uton behajrani. A berlini kongresszuson be fogják jelenteni csatlakozásukat a nemzetközi írók konföderációjához az összes kulturáriumok hasonló tendenciájú egyesületei. Ez a szövetség azonban nem tisztára az anyagi érdekek védelmét tűzle ki, hanem igyekszik fog a hatóságok tulkapásaival szemben is megvédeni az írók jogait és presztizsét. Főleg a cenzura ellen kíván az új alakulat érvényesíteni a szabad szó és szabad szellem jogait. Ebben a tekintetben már lépések is történtek és pedig George Grosz hírneves német rajzolónak elkobzott mappája miatt.

— **Három álarcos ember kirabolta az egyik szerbiai város postahivatalát.** Belgrádból jelentik: Belgrád közelében egy Lazarevac község postáját szerláról csüörtörtkre virradó éjszaka ismeretlen tettesek vakmerő módon kifosztották. Három álarcos ember Miletics Sándor postafőnököt leütötte és elrabolták tőle a kasszakulcsokat, amelyek az segítségével behatoltak a postahivatalba és a Wertheim-kasszát kifosztották. A postarablás tettesei szerdán este lesben álltak a postahivatal előtt és megvárták, amíg Miletics Sándor postafőnök, aki az egyik közeli kávéházban Szeitanovics Miklós dr. nevű barátjával ieketézett, hazaindul. Amikor a postafőnök kinyitotta házának kapuját, a három fiatal ember megrohanta és az egyik hirtel lebesújtotta, majd a társai elrabolták Mileticsöt a postahivatalból. A postafőnököt, aki az ütés következtében eszméletét veszítette, a helyszínén hagyták és gyorsan behatoltak a postahivatalba, ahonnan 47.000 dinárt kitevő készpénzt elraboltak. Meg, hogy a vakmerő rablók ellávoztak,

Az új büntetőtörvénykönyv-tervezet drákói rendszabályokkal fojtja meg a sajtószabadságot

Bucuresti-Bukarest, április 14. Az Uj Kelet tud.) A husvétii vakáció megkezdése előtt — amint megirtuk — a törvényhozó házakba beterjesztették az új büntető kódexeket, amely egészen új alapokra fekteti a romániai igazságszolgáltatást.

Most fedezik fel a bukaresti jogászok, amikor az új büntető kódex szövege kikerült a hétpécéses titok alól, hogy az rendkívül súlyos intézkedéseket tartalmaz a sajtóra vonatkozóan. Pompiliu Joanitescu, a nemzeti parasztpárt egyik jogi szakértője nyilatkozott az újságíróknak észrevételeiről és megállapította, hogy az új büntető kódex guzba köti a sajtószabadságot.

— Az alkotmánytörvény megállapítja, — mondta Joanitescu — hogy a sajtó teljesen szabad, semmilyen olyan intézkedést nem lehet foganatosítani, mely a gondolatterjesztést megakadályozná. Sem cenzurát, sem lapelkobzást nem enged meg az alkotmánytörvény. Ezzel szemben

a büntető kódex 105. szakasza úgy intézkedik, hogy a közérkölc s az állam biztonsága elleni vétségek esetén az ügyészségnek joga van elrendelni a lap elkobzását.

Egy másik súlyos intézkedése az új törvénykönyvnek, — folytatta Joanitescu —, hogy újfajta büntetést vezet be: a rendes foglalkozás, vagy mesterség gyakorlásának eltiltását azoknál, akik mesterségükben követték el bűntényt. Ez a szakasz azt jelenti, hogy jövőre egyremásra fogják eltiltani az újságírókat hivataluk teljesítésétől, eltekintve attól, hogy anyagilag tönkreteszik a pénzbeli büntetések által, amelyeket a törvénytervezet megállapít. A 147. szakasz azt mondja, hogy a sajtóvétségéért a lap tulajdonos szolidárisan felelős anyagi kérdésekben a cikk írójával. Azt is megállapítja, hogy a lap főszerkesztője csak az lehet, aki ért a lap vezetéséhez. Ki fogja megállapítani ezt a szakértelmet? — veti fel a kérdést Joanitescu —, amikor

a törvény intézkedése ilyen elasztikus.

— A 105. szakasz bünteti a hamis hírek terjesztését. Ez is egy olyan intézkedés, amely a visszaélések egész halmazára vezethet. Politikai vétségéért a 16. szakasz életfogytiglan tartó fegyházat, tíz-től-husz évig terjedhető börtönt és 5-15 évig terjedhető fegyházat állapít meg. A politikai vétségek néhányát felsorolom a törvénykönyvből — mondta Joanitescu. — A 216. szakasz a legsúlyosabb büntetéssel sújtja azt, aki „bármilyen eszközzel meg akarja dönteni az ország kormányát”. 2-5 évig terjedhető fegyházat kap az, aki a király, vagy a régensek cselekedeteit bírálja. Ugyanennyi büntetést kapnak azok, akik a trónöröklésre, vagy a régensnácis alkotmányos összetételére vonatkozólag hamis híreket terjesztenek. Ilyen körülmények között állapítja meg végül Joanitescu — teljesen lehetetlen lesz minden politikai propaganda és minden politikai tevékenység.

— **Eladják Károly Mihály budapesti palotáját.** Budapestről jelentik: A hitbizományi zárgondnok a belvárosban lévő Károlyi-palotát hatalmas kertiével együtt a fővárosnak ajánlotta fel megvételre ötmillió pengőért.

— **Elfojták a szászrégeni rabló cigányokat.** Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Velmann Adoli szászrégeni börtönkereskedő a napokban áruval megrakott szekérral jött be Szászrégenről Marosvásárhelyre. Az országutón cigányok támadták meg. A kereskedőt összekötötték és az áruval megrakott szekeren elhajtották. A rendőrség hozsaszas harc után elfogta a rabló cigányokat, akik bevallották, hogy a 150 ezer lej értékű árut tényleg ők lopták el. A rendőrség letartóztatta a rabló cigányokat.

— **Megjelent a Mult és Jövő április havi száma.** A magas nivóju zsidó szép irodalmi lap gyönyörű illusztrációin kívül kiemelkedik a következő tartalom: Dr. Kis Arnold: Higia Zeman... (5688. Peszach). Patai Jozsef: Nyílt levél Kaszab Aladár udvari tanácsos ur ömél tóságához, a pesti hitközség új elnökéhez. Csergő Hugó: Plain Air. dr. Barsiné Freund Mina: (Tel Aviv) A 4-es szám szerepe a szederben és a nő. Mohácsi Jenő: Pélázatok, Urva Porah (Newyork): A zsidónő, Amerikai szatira, Sándor Berta: Tavasszal, Vér Andor: Reh Noach Dobber, Teleki Sándor: A városi templomban, Somlyó Zoltán: A zsidó polgár, Penn és Pann Löw Imánuel Mezey Ferencről. Ács Klári: Amit nem lehet jóvátenni, Kátina Gyula előadása szentföldi utjáról. Je luda Pen önéletrajza, Juda Halewy Táraság, J. Gleeser (Jerusálem) Purim a szentföldön, Rebbekah Kohut (Newyork): Az én osztályrészem (My Portion), dr. Fürst Aladár: A zsidó áldozat készség ódája. Két zsidó beszéd a felső házban, Csergő Hugó munkái, dr. Szabó Géza: Keresztény tudós a talmudi zsidóságról, Papp Izsák: Nekem mind-

egy, Kaszab Aladár levele Patai Józsefhez, Tibor Dénes: Erdélyi hírek. Salom Asch: Rétek szenie (héberből: Müller Jenő), Schwartz Miklós: Előre testvér, Hagada humor, Tollhegyről, Krónika és szemle, Közgazdaság stb. Az ünnepi számot április 15-én vasárnap küldötte szét a Mult és Jövő romániai Szerkesztősége Cluj, Str. Ion Mariosescu 12.

1 drb. 6 szem. kávésgarnitúra . . . Lei 290
1 drb. szalvéta Lei 6

SZABÓ IENŐ
divatáruházában,
CLUJ

— **Kifosztották a kunszentmiklósi tükárekpénztárt.** Kunszentmiklósról jelentik: Az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek az itteni tükárekpénztárt teljesen kifosztották. A Wertheim-szekrényekben lévő könyveket, részvényeket és készpénzállományt maradvéktalanul elvitték. A csendőrség feltevése szerint a betörők Budapestre menekültek, miért is értesítették a főkapitányságot, amely erővel megindította a nyomozást a betörők kézrekerítésére.

— **Nagy tűz Pestújhelyen.** Budapestről jelentik: Az éjjel Pestújhelyen tűz ütött ki, mely a nagy szélben rendkívül gyorsasággal terjedt. A község fűszerüzlete, a borbélyüzlet teljesen elpusztult. A tüzoltóság csak nagy erőfeszítéssel sikerült a tüzet koraikálnia.

— **Építési hír.** Devecseri Emil okl. mérnök és építész tervezési, építészeti és vállalkozói irodája f. hó 15-ikétől kezdve a Piata Unirii (Mátvás kir tér) 12. szám I. em. 20. sz. aito alatt található, Telefon 9-44. (Lakásbeli 9-64. számú telefon további fentartásával.

— **Tóth István képkiallításának** az unitárius kollégiumban (nyitva április 18-ig d. e. 10-1-ig, délután fél 4-től 7 óráig) külön érdekességei a Farkas Szalontai szövöde szivességéből disztítésre adott szönyvegek, melyek színben, formában, elgondolásukban és műnőségükben a keleti szönyveghez tökéletesen hasonlítanak.

Hétfőn reggel
az egész országban egyedül az Erdélyi
Hétfői Hirlap
jelenik meg. Közli az egész világ vasárnapi eseményeit és hozza a sportvilág szenzációit.
Hétfőn reggel
okvetlen vegye meg. o-o A 8 oldalas lap ára 5 lei.

mosul
tót.
Néhan
Szam
igazg
Antal
Károl
dásár
zott,
másik
helyez
ügyés
szomb
elő.
büntet
a desi
lyet a
gálati
rende

Take
Páris
niczky
küvöje
román
vette
kzasa
mán

hozza
nista
jótéko
Fische
előtt a
Rosent
szervez
röl köz
a pale
és Jak
Bariss
beszéd
teszi
Héber
Frisch
feta ir
nyelvü
Mária
lemény
ciók te
tartalm

Az
Gy
gál

Tele
CL

DREHER-HAGGENMACHER
 tavaszi **SÖR** különlegességei
 Forgalmamba kerültek

Nem helyezik szabadlábra a Szamosújvári Kereskedelmi Bank igazgatóit. Mint ismeretes, a dési ügyészség néhány nappal ezelőtt letartóztatta a Szamosújvári Kereskedelmi Bank 4 igazgatóját: Aján Jenőt, dr. Lászlóffy Antalt, Semlyén Aurélt és Semlyén Károlyt. A letartóztatottak felfolyamodására a törvéyszék úgy határozott, hogy Semlyén Aurél kivételével a másik három igazgatót szabadlábra helyezi. A végzés ellen azonban az ügyész felebbezést jelentett be, amely szombaton került a kolozsvári tábla elé. Hosszas tanácskozás után a tábla büntető tanácsa úgy határozott, hogy a dési ügyészség felfolyamodásának helyet ad és mind a négy igazgató vizsgálói fogságának meghosszabbítását rendelte el.

Kilenc mesterséges szigetet építenek az Atlanti Óceánon az amerikai repülőforgalom lebonyolítására. New-yorkból jelentik: Egész Amerika közvéleményét napok óta foglalkoztatja egy új szindikátus megalakulása, amelynek az a célja, hogy kilenc mesterséges szigetet építsen az Atlanti-Oceánon az Európa-Amerika repülőforgalom lebonyolításának lehetővé tételére. A szigetek építésének a terve a Dupont gyárak Arkstorm nevű mérnökének az ötlete, aki a multban is óriási vállalkozásokkal tette ismeretessé nevét az újvilágban. Arkstrom mérnök már régóta foglalkozik a szigetek építésének tervével és sikerült is összehoznia egy amerikai pénzcsoportot, amely két és félmillió dollár alaptőkével vállalkozott arra, hogy a mérnök fantasztikusnak tetsző tervét megvalósítsa.

PÉNZSZEKRENYEK
 SZOLID, ELEGANS
 OLCSÓ.
 4000 LEJTŐL KEZDVE
 HEINRICH L. WEINTRAUB
 CÉGNEL, BUCURESTI, CALEA
 MOȘILOR 80
 KIVÁNTATRA INGYEN ÁR-
 JEGYZÉKET KÜLDÖK.
 KERESÉK KÉPVISELŐKET AZ ORSZÁG MINDEN VÁROSÁBAN.

Megvolt a párisi lengyel követ és Take Jonescu özvegyének esküvője. Párisból jelentik: Tegnap volt Voroniczky herceg párisi lengyel követ esküvője, aki Take Jonescunak, a volt román külügyminiszternek özvegyét vette feleségül. A szertartáson Barthou igazságügyminiszter és Diamandi román követ is résztvettek.

Az új palesztinai pénz kliséjét hozza a „Noar” legújabb száma. A cionista problémák közül Giszkalay János a jótékonyági láz ellen ír vezércikket. Fischer Ernő az erdélyi konferencia előtt aktualis problémákat tárgyalja. Rosenfeld Sándor a sómer és Barisszia szervezetek egységesítésének lehetőségéről közöl komoly cikket. Közli a „Noar” a palesztinai Barisszia kvuca levelését és Jabotinsky levelét az antwerpeni Barissziahoz, továbbá Sir Alfréd Mond beszédét, amelyben az angol kormányt teszi felelőssé a palesztinai krízisért. Heber Világ című rovatában Dávid Frischmann ismerteti és Jesajahu próféta irasából közöl héber- és magyar nyelvű szemelvényt. Kugel I. Halmagyai Mária és Chachili verseri szervezeti közlemények, könyvismertető és illusztrációk teszik változatossá az amogy is tartalmas számot.

Hétmillió szubvenció a Ventura színtársulatnak. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter különböző intervenciókra hétmillió lejt ajánlott fel a kultuszminiszter útján Mariora Venturának a világhírű román drámai hősnőnek, aki ezen szubvenciót köteles évenként turnékat rendezni Romániában. A bukaresti sajtó a szubvenció folyósításának nyilvánosságra hozatala alkalmával éles támadásban részesítette a kormányt, a könnyelmű pazarlás miatt. A Dreptatea kifejezi, hogy a kormány a hétmillió folyósításakor nem kérdezte meg a szegény, nyomorgó népet, hajlandó-e hasonló célok érdekében megvonni szájától ekkora összeget. A Dreptatea azt írja, hogy Ventura Mária művészetének jelentősége semmilyen körülmények között nem egyeztethető össze a leszegényedést és meggyötört lakosság ilyen nagyfokú kizsákmányolásával. Ugyanakkor, amikor a háborús rokkant nyolc lejt napi rokkantdíjat kap, amikor a román parasztlak helyzetét leírhatatlanul kétségbeejtő és amikor az egész ország területén a szegénység és a nyomor legmagasabb fokát érte el, az állam nem adhat hétmillió lejt Venturának, miután ötvenmilliót adott a színházaknak szubvenció képen. Ez egy olyan immoralitás, melyre nem lehet jelzőket találni, írja befeljegzőként a lap. Az Adevărul szemerevel a kormánynak, hogy igazságtalanul osztja meg a szubvenciókat, azt hiszi, hogy a színházak megoldják minden tekintetben az ország kulturális problémáit. Az állam ötvenszer többet költ színművészetre, mint az irodalomra, mintha a színművészet ötvenszer nagyobb arányban szolgálná az ország kulturáját, mint az irodalom. A lap reméli, hogy Ventura ezek után nem fogja elfogadni a felajánlott hétmillió lejes szubvenciót.

Hirdessen az Uj Keletben

Rádío - amatőrök!
 Az összes alkatrészeik **árait** mélyen **leszállítottuk**. Győződjön meg az árainkról. Arajánlással bárkinek készséggel szolgálunk. Az **Eumig Hartley alkatrészek** és Blaupunkt **hallgatók** megérkeztek.
ELECTRICA
 CLUJ, PIATA UNIRII 28. (KÖZPONTI SZÁLLO ÉPÜLET.)
 Telef. 6-10

SPORT

VASÁRNAP TARTJÁK MEG A TÖRÖK-ROMÁN MÉRKÖZÉST
 Aradról jelentik: A török-román válogatott mérkőzést a törökök kifejezett kívánságára — akik pihenten akarnak a román csapattal játszani — nem hétfőn, hanem vasárnap délután tartják meg az aradi Gloria-CFR pályáján, míg hétfőn a Kinizsi lesz a törökök ellenfele.
TÖRÖKORSZÁG-ROMÁNIA
 Az eddigi mérkőzések és azok eredményei

Az amszterdami olimpiászra utazó török válogatott csapat vasárnap Aradon Románia válogatott csapatával mér össze erejét. A mérkőzés sorrendben negyedik lesz a két nemzet között és hivatalosan a két nemzet közötti küzdelmek mérlegét Románia javára bilenteni. Az eddigi három találkozóból ugyanis Románia csak egyszer győzött, egyszer vereséget szenvedett, egy mérkőzés pedig eldöntetlen volt. Gólarány 6:5 Románia javára. A három mérkőzés eredménye a következő volt:

- 1 Románia—Törökország 2:2 (1:1) Konstantinápoly 1923. A román csapat góllövő: Gansl és Klein, összeállítás a következő volt: Stroescu, Niculescu—Deleanu, Jakobi—Micinszky II.—Céh, Micinszky I.—Klein—Gansl—Deutsch Sim—Haida.
- 2 Törökország—Romania 2:1 (0:0) Bukarest, 1925 Góllövő Brauchler. Összeállítás: Lazar dr., Doci—Deleanu, Geller—Tóth—Céh, Charles—Brauchler—Chifor—Boncioac dr.—Cipeigan.
- 3 Románia—Törökország 3:1 (0:0) Konstantinápoly, 1926 Góllövők: Zemler (2) és Matek. Összeállítás: Ritter, Steiner II.—Hoksári, Steiner I.—Vogl—Céh, Tánzer—Teszler—Wetzer—Zemler—Matek.

A formája tetőpontján álló Kinizsinek tehát már egy ízben sikerült értékes győzelmet aratni a törökök felett, reméljük, hogy a mostani — nagyrészt Kinizsi-játékosokból álló — csapat is megismétli a két év előtti bravúrját és megszerzi azt a győzelmet, ami — különösen a jelen viszonyok között — annyira szükséges legyengült labdarugósportunk nimbuszának visszaszerzésére.

KOLOZSVÁR

A vasárnapi és hétfői serlegmérkőzések és bírói

A vasárnapi és hétfői husvétünnep mérkőzéseire a következő bírók küldetnek ki:

Vasárnap. Délután 3 órakor: CMSC—CFR, bíró Ciurel Ilie, határbírók Emil Huniade és Aurel Cristea. Délután 5 órakor: Romania—KAC, bíró Czinczár, határbírók dr. Tiberiu Giurgiu és dr. Silvin Giurgiu.

Hétfő: A Romániával játszó csapat mérkőzésen a bíró Nagy Lajos, határbírók Jakobi Ernő és Valer Dordea.

A másik mérkőzés bírója Seliceanu Grigore, határbírók Gál Ion és Francisc Giurasa.

CFR—KMSC, KAC—Romania. A vasárnapi serlegmérkőzések igen érdekes sportot ígérnek. A CFR és KMSC már találkoztak a szezonban, akkor azonban a munkáscsapat még tréningje elején állott és tartalékokkal szerepelt. A CFR aligha fogja tudni megismélni nagyarányú győzelmét. A mérkőzés teljesen nyit és a szerencsésebb csapat fog győzni. Ugyanez mondható a KAC—Romania játékról is, amely a Romania csatárlásának és a KAC kiváló védelmének kemény küzdelme lesz. A vasárnapi mérkőzés két vesztese hétfőn délután 3-kor, a két győztes pedig hétfőn délután 5 órakor mérkőzik egymással a serlegdöntőben.

Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet igen jó eredménnyel használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb elméi írják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Figyelem!

Minden eddigi reklám-árnál olcsóbban ajánlja tavaszi divatcikkeit

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek áruháza
CLUJ.

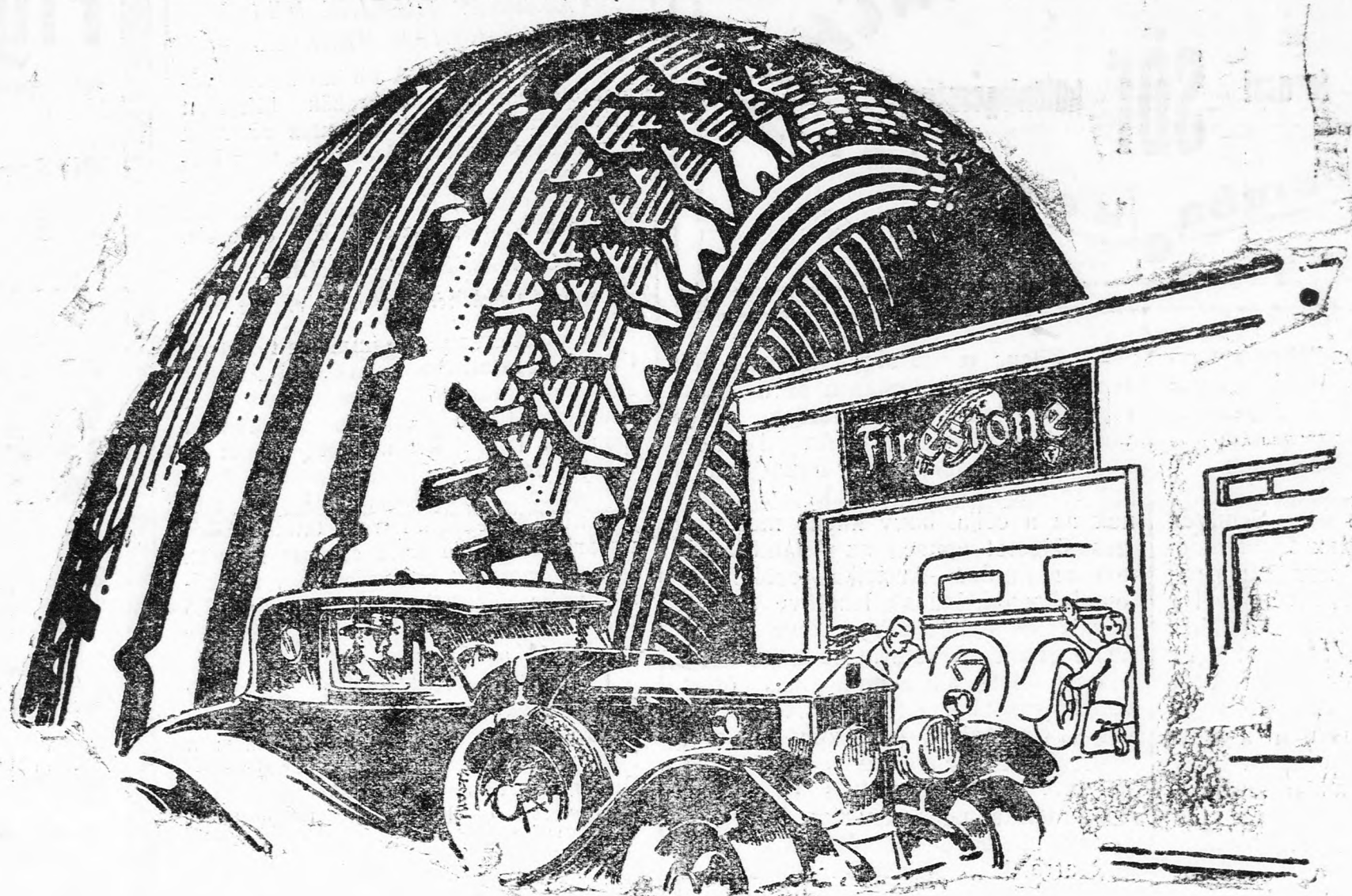
- 1 m. Opalin fehérneműre minden színben 27.—
- 1 m. Fehér szebb vászon 25.—
- 1 m. Mosó crepon 29.—
- 1 m. Fehérnemű vászon 39.—
- 1 m. Mosó delain bordűrös 48.—
- 1 m. 100 c/m. selyem minden színben 165.—
- 1 m. Dupla széles ruha selyem minden színben 135.—
- 1 m. Duplaszéles mintás francia grenadin 65.—
- 1 m. Francia Casha ruhákra 390.—
- 1 m 140 c/m széles női tavaszi kabát-szővet 315.—
- 1 m. 140 c/m széles férfi öltöny szövet 315.—

Raktárra érkeztek legújabb angol és francia női tavaszi kabát-szővetek, ruha Cashák.

Függöny, ágyszerítő és szőnyeg, Hencsertakarók óriási választékban.

Kérem kirakataim szives megtekintését.

Telefon 4—79 Telefon.

Utmutató a legjobb pneumatikhoz s a legjobb kiszolgáláshoz

JEGYEZZE MEG magának a mi **Firestone** képviseliteink reklámtáblájával ellátott üzlethelyiségeket, mert ez mutatja az utat pneumatik-költségeinek mérsékeléséhez. Ezeknél állandóan fog találni friss, tiszta, gummival ellátott pneumatik raktárt és gőzzel préselt belső tömlőket, úgy Ballon, mint magasfeszültségű köpenyeket. - Tökéletes felszerelésünknel és gyakorlatunknál fogva a „Legjobb kiszolgálásban“ fogjuk részesíteni, mint ahogy a **Firestone** a legjobb értéket nyújtja Önnek köpenyeivel. Keressen fel bennünket ma, holnap, vagy bármikor, amikor vásárolni akar.

A legnagyobb kilométer teljesítmény a legalacsonyabb árért.

Firestone
autó-gumik

Romániai vezérképvisező: **ADOLF KADRASKI** BUCURESTI, Str. Gen. Berthelot 16.

(Clu
let tu
letve
malizá
vetkez
iparvü
merleg
nir r
gazdas
pécmá
sorozat
is meg
lyen é
gyenok
kék. d
az is,
sz-nve
utóbbi
Az a
Peritea
szemlé
penzió
vállala
gyon é
között
mánya
kereske
ga 722
Ez a
bár a
letí na
emelke
aranyle
Zürich
1920
svájci
sóg m
szesen
viselték
százale

Nagy
london
amely
áresés
általán
eladók
a vevők
tól. A
áresés
50 száz
légpac
szembe
masztás
mán bi
revonat
a holla
van eg
a termé

Háro
délyber
és foko
legtöbb
tal adat
1670 v
csődbe
volt a
zö eszt
1927-be

Közgazdaság

(Cluj-Kolozsvár, április 14. Az Uj Kelet tud.) A lej várható stabilizációja, illetve az ország gazdasági életének normalizálásának egyik nagyfontosságú következménye a bankok, kereskedelmi és iparvállalatok visszatérése lesz az aranymerleghöz. A mérlegvalóság kérdése már regebben foglalkoztatja az érdeklő gazdasági köröket és ennek egyik szimpléja a megindult alapítkezelmések sorozata is. Az aranymerleg fogja ugyan is megmutatni, hogy a valóságban milyen értéket képviselnek a vállalati vagyonok és a vállalkozásokba fektetett tőkék, de az aranymerleghöz fog kiderülni az is, hogy milyen súlyos veszteségeket szenvedett az ország gazdasági élete az utóbbi 8-10 év alatt.

Az aranymerleggel kapcsolatban Dan Perleanu mérnök nagyon tanulságos szemléltető táblázatot közöl az ország pénzügyi, kereskedelmi ágai és iparvállalatai által reprezentált nemzeti vagyon értékhullámzásáról 1919 és 1927 között. A táblázat szerint 1913-ban Románia 197 bankja, 168 iparvállalata, 53 kereskedelmi és 12 más részvénytársaságra 722 millió 104846 aranylejt képviselt. Ez a vagyon 1919 december 31-én, habár a részvénytársaságok száma a területi nagyobbodás folytán 430-ról 929-re emelkedett, már csak 277 millió 491813 aranylejt képviselt, mert közben a lej Zürichben 14-re esett vissza.

1920-ban, amikor a lej már csak 8 svajci szanimit ért, 1154 részvénytársaság működött Romániában, amelyek összesen 413 millió 459431 aranylejt képviselték, vagyis a békebeli aranyérték 59 százalékkal. Egy évvel később 1266 rész-

vénylársaság volt az országban, amelyek vagyona 293 millió 864082 aranylejt képviselt, miután a lej árfolyama Zürichben 3.63-ra zuhant. A további évek során a vállalatok száma állandóan emelkedett, ugyiszintén a befektetett tőkék papírlejtben kalkulált értéke, de a valóságban ezen tőkék arányértéke lényegesen összehasonorodott. Erre mi sem jellemzőbb, mint az, hogy míg 1919-ben 486 bank saját tőkéi 99 millió 576.965 aranylejt tőkét ki, addig 1926-ban 1029 bank összesen 195 millió 125.440 aranylejt értékű tőkékkel rendelkezett. Az elmúlt év végén 1099 bank működött az országban 261 millió 193.044 aranylejt tőkével, amely tehát alig valamivel több, mint az 1913-ban működő 197 bank tőkéi.

Az ipari részvénytársaságoknál ugyancsak ki a helyzet, hogy míg 1913-ban 168 vállalat 455 millió 967.951 aranylejt részvénytőkével rendelkezett, addig 1927 végén 1234 iparvállalat részvénytőkéje 836 millió 834.744 aranylejt képviselt.

Még súlyosabb a helyzet a kereskedelmi vállalatoknál, mert míg 1913-ban 53 kereskedelmi részvénytársaság 40 millió 561.992 aranylejt képviselt, 1927-ben 399 kereskedelmi részvénytársaság működött, amelyek vagyona összesen 59 millió 458.128 aranylejt volt, vagyis a vállalatok száma majdnem megnyolcszorozódott, viszont a befektetett tőkék az új alapítások mellett is alig haladják meg a békebeli kis Románia kereskedelmi részvénytársaságainak tőkéértékét. Hyen óriási eltérések mellett nagyon valószínű, hogy a mérlegvalóság elvén alapuló aranymerlegek igen sok vállalatnál nagy meglepetést fognak hozni.

Nagy gummi-besz a világpiacon. A londoni gummi-börzen olyan besz volt, amely a piacot teljesen megingatta. Az áresés olyan nagyszabású volt, hogy egyáltalán nem kötöttek üzletet, miután az eladók minden ajánlatot elfogadtak és a vevőközönség tartózkodott a vásárlásoktól. A londoni piac véleménye szerint az áresés természetes és miután ez évben 50 százalékkal több gummi kerül a világpiacon, további áresés várható. Ezzel szemben Hollandiában az árak alátámasztására készülnek és még e hó folyamán bizottság megy Angliába, hogy errevonatkozólag megállapodásra jussanak a holland és az angol érdekeltek. Szó van egy konvenció megkötéséről, amely a termelést és az árakat szabályozná.

Három év alatt 1670 csőd volt Erdélyben. A gazdasági helyzet állandó és fokozatos leromlása Erdélyben szedi legtöbb áldozatát. A statisztikai hivatal adatai szerint a három utóbbi évben 1670 vállalkozás, illetve üzlet ment csődbe Erdély területén. 1925-ben 402 volt a csődök száma, amely a következő esztendőben 586-ra emelkedett, 1927-ben pedig 688 at tett ki. A gazda-

sági válság a legjobban a bihari részeket sújtotta, ahol 100 csődöt rendeltek el, amely 350 cég összeomlását okozta. Második helyen Temesvár áll 170 csőddel, amelyek között néhány olyan is volt, amely milliós vállalatokat tett tönkre. Harmadik helyen áll Kolozsvár ahol a csődök száma meghaladta a százat. A csőd összege többmilliárd lejt tett ki.

Jövő évben megnyitják a spanyol világiállítást. A barcelonai világiállításra évek óta készül egész Spanyolország. A király védnöksége alatt 130 millió pezeta költséggel építik fel a nagyszabású kiállítást, amely a spanyol nép alkotó erejét és művészetét akarja az egész világ előtt bebizonyítani. A kiállítás színtere Barcelona mellett több, mint egymillió négyzetméter nagyságú park és a beépített terület több, mint egynegyed millió négyzetméter. A városból földalatti vasutat építettek a kiállítási csarnokokhoz, ugyiszintén a kikötőből és a kiállítás tartama alatt. A művészeti és sportkiállításon kívül nagyszabású ipari kiállítást terveznek, amelyen a spanyol ipar, mezőgazdaság és kereskede-

Legmegbízhatóbb ébresztőórák

Egészséges idegek
Munka kedv
Siker

vannak az

Arsenferratosose

„Boehringer“

Arsenferratosose

ezen könnyen emészthető vas és arsen szerves kombinációjából álló szer által biztosítva. Ideális erősítő szer túlerőltetettek, idegesek és lábadozók számára

erősíti és megnyugtatja az idegrendszert, megóvja ez által a veszélyeztetett egészséget és az ember teljes erejét harmonikus kifejlődésre bírja

Arsenferratosose tehát minden ember megbecsülhetetlen jölteveje

Arsenferratosose „Boehringer“ minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

C. F. BOEHRINGER & SOEHNE G. m. b. H.

vegyészeti és gyógyszerár, Mannheim-Waldhof

lem teljes számban képviselve lesz. Külön csoportok lesznek az ipari kiállításban: motorok és gépek, szerszámok, mezőgazdaság és állattenyésztés, bányáipar, városépítés, városi üzemek, iparművészet, nyomdaipar, forgalmi eszközök stb. A spanyol világiállítás megnyitását hírszerint az összes európai államok képviseltetik magukat.

Szindikátusba tömörültek az erdélyi és bánági ecetgyárosok. Az erdélyi és bánági ecetgyárosok érdekeik megvédésére szervezték a tömörülést. Az ecet-szindikátus most tartotta meg Rothbart Jakab, a temesvári Friedmann-féle ecetgyár elnökgazdájának vezetésével melettt alakuló ülését, amelyen az összes erdélyi és bánági ecetgyárak képviselői megjelentek. Az ecetipart ugyanis több olyan serelemmel rendelkező érte, amely kétérdőket veszélyeztet és ez készítette a gyárosokat a szindikátusba való tömörülésre.

Koncernbe tömörülnek az angol szövőgyárak. Az angol textilipar, amely ez ideig nem szenvedett az ipari krízis alatt, ugylátszik nagyobb rentabilitásra törekszik és ezért koncernbe tömörül. A manchesteri szövőgyárak vezetősége úgy állapodott meg, hogy az 54 manchesteri gyár fuzionál és ezzel a konkurenciát az egyes vállalatok között teljesen kikapcsolja. Három angol nagybank késznek nyilatkozott az új textilkoncern finanszírozására, úgy, hogy a fuzió valószínűleg a legközelebbi időn belül létrejön.

Csakis a kávédaráló véd jegű csomagokban

van Valódi Franck

Ez a legfinomabb és utólerhetően kiadós gáznál fogva a legkiválóbb sabb kávépótlék.

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR. BUCUREȘTI - BRAȘOV.

קהל אומרים פה קלן

No. 253-928.

כ"ה

קהלתנו מקפדת לספק במקום המפורסם דיון מפורסם נדון שפורסם בתורה ובחיינו אשר שמו נודע לתורה בין גדולי צדיקי דורנו שלימים הוא לדתנו בתור

ראש בית דין

משפחתנו תוקם לפי צורך פירנתנו התפעלים להשגת המשפחה הזאת יפנו אלנו תחת כתובת

Comunitatea isr. orth. autonoma

Str. Dubakarilor No 1. - Cluj

Primrabin Akiba Glasner, Cluj כתובת בתור

או אל כתובת בתור

פה קלן ו להודיע נספר תפוח לפיק

הר חסד שעכשיו

הדק

שמואל נספר סגל לעסקים

מזכר

A CLUJ! TACAMUL

ezüstárgyárban készült minden darab evőeszköz és díszárgy ezen

gyárjellel van ellátva.

800-as finomság!

Gyártmányaink minden jobb ekserüzletben megrendelhetők. - Viszonteladónak:

„TACAMUL“ Ezüstárgyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A

Telefon 4-82. Sürgőnycim: „Tacamul“

Columbia gramofon és lemezek

Révész Ernő, Targu-Mures.

Esőköpeny . Lei 900

és feljebb

Trench-Coat Lei 3500

Neumann M. Cluj férfi- és fiuruha-áruháza Főter. 14.

Asszonyom!

Ön

sem ismeri **érdekét**, ha nem nálunk látja el magát idejében a következő szezonra **gyümölcs és zöldségkonzervvel**, mert megkíméli magát a

befőzés

kellemetlenségeitől és azonfelül

pénzt takarít meg.

Temesvári Műmalom Rt. konzervlerakata, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 7.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap 2 s fél órákor: Nótás kapitány. (Olcsó helyárakkal. Sorsz.312).

Vasárnap 6 órákor: Antonia. Poór Lillivel. Sorsz. 313).

Vasárnap 8 és háromnegyed órákor: Ná-szejszaka. (Operette-ujdonság 8-adszor. Kolbay Idikóval, Mende Klárral, László B., Ihász Aladárval. Bérletszűnetben. Sorsz. 314).

Hétfő 3-kor: Steinhardt Géza teljes társulatának délutánija. (Rendes helyárak! Teljesen új 3 órás műsor! Sorsz.315.)

Hétfő 6-kor: Balról a harmadik. (Operette-revü ujdonság 5-ödször.) Sorsz.316.

Hétfő 6-kor: Balról a harmadik. (Operette-revü ujdonság. Mende Klárral, László Andorral. Ihász Aladárval. Sorsz. 316.)

Hétfő délután 5 órákor: A cárnő. (Mérseket helyárakkal. Poór Lillivel. Sorsz.312).

Hétfő este háromnegyed 9 órákor: Csókhercegnő. (1-edszer. Napi bérlet 39. szám. C. Sorsz.312).

A színháziroda közleményei

Judás Iskariót. A jövő hét szerdai estéjén egy mély hangulatú, magával ragadó hatalmas drámai ujdonságnak lesz a premiérje. Címe: Judás Iskariót. Szerzője: Nikodémusz Károly. Hetek óta folynak a próbák a Judás Iskariótól felfokozott ambícióval és megfeszített szorgalommal. A nagyszemélyzetű darab előadásában a színháznak csaknem valamennyi tagja részt vesz és azonkívül is óriási statisztéria vesz részt.

Csókhercegnő. Erdélyi szerzők új operettje van kitűzve a jövő hét pénteki estéjére. A Csókhercegnő a címe, szövegét Körösi Zoltán írta, zenéjét pedig Schreiber Lajos komponálta. Marosvásárhelyen előadták már a Csókhercegnőt és pedig hatalmas sikerrel. Nálunk is nagy várakozással néz a színház a Csókhercegnő bemutatójára, éppen azért négy egymást követő estére tűzte előadásra. A Csókhercegnő főszerepeit Kolbay Idikó, Mende Klári, László Andor, Ihász Aladár, Selmezy Mihály, Leóvey Leó, Réthely Odón fogják játszani.

Steinhardt hétfő délutáni előadása. Hétfőn bucsuzik Steinhardt és kitűnő társulata a kolozsvári közönségtől. A bucsu-előadás délután 3 órákor kezdődik. Gazdag kabaré: műsor keretében elő fogják adni a legbrilliansabb számaikat, a legmulatságosabb tréfákat és vígjátékaikat. A hétfő délutáni előadást rendező helyárakkal tartják meg.

Vasárnapi előadások. Három előadás lesz vasárnap a Magyar Színházban: Délután félháromkor a Nótás kapitány-t adják olcsó helyárakkal, a címszerepben László Andorral. — Hat órákor az Antonia kerül színpadra Poór Lillivel a címszerepben. A magyar nótákat Körösi Dúdos és kitűnő bandája fogja muzsikálni. Háromnegyedkilenckor az idei évad óriási sikerű operette ujdonságának, a Ná-szejszakának lesz a 9-ik előadása Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihászval, Leóveyvel, Selmezyvel.

Cigánybáró — Léway Honkával. Jókai Mór és Strauss János híres operettje, a Cigánybáró fog hétfőn este hosszabb pihentetés után új szereposztással színpadkerülni. Szaffi szerepét vendégként Léway Honka éneke. Barinkay Réthely Odón, Gábor diák László Andor, Zsupán Leóvey Leó lesz.

Balról a harmadik. A káprázatos változatosságú muláságos új revünek a Balról a harmadiknak hétfőn este 6 órákor lesz a legközelebbi előadása.

Bajadér vendégjel. Ez évadban először fogják kedden este előadni a Bajadér-t. Kálmán Imre nagyszerű operettjét. Kétfős vendégjáték teszi ezt az előadást, különösen érdekessé: M. Barna Anci és Misoga László fognak vendégként fellépni. Címszereplő: Kolbay Idikó, Radjani Andor lesz.

PANAMA Hölgyeim! PANAMA

megjött a panamám

a Párisi és bécsi ujdonságok

TARKA PANAMA

nálam 250 Lei darabja

Férfi és női kalapokat 48 óra alatt formázók és alakítók a legújabb formákra gyári arak!

CARMEN

KALAPÜZEM

PANAMA CLUJ CAL. VICTORIE 4. PANAMA

Hétfőn 8-kor: Cigánybáró. (Operette-repriz. Léway Honka vendégjátékával. Bérletszűnetben.) Ssz. 317.

Kedd: Bajadér. (Operette-repriz. M. Barna Anci és Misoga László vendégjátékával. Kolbay Idikó és László Andor fellépésével. Bérletszűnetben.) Sorsz.318.

Szerda: Judás Iskariót. (Ujdonság először Napi bérlet 38. szám. B. Sorsz.319.

Csütörtök: Judás Iskariót. (2-odszor. Napi bérlet 38. sz. C. Sorsz.320).

Péntek: Csókhercegnő. (Operette-ujdonság először. Kolbay Idikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladárval. Premiér-bérlet 38. szám. Sorsz.321).

Szombat: Csókhercegnő. (2-odszor. Napi bérlet 39. sz. A. Sorsz.322).

Vasárnap 5 órákor: Aranyhattyú. (Operette-ujdonság 9-edszer. Mérsékelt helyárakkal. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihászval. Sorsz. 323).

Vasárnap háromnegyed 9 órákor: Csókhercegnő. (3-adszor. Napi bérlet 39. szám. B. Sorsz.324).

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Keresek a fűrdő-szezonra, gyakorlattal bíró szakácsnőt kóser vendéglőhöz. Glanc, Turda, 394

Szoba-konyha kládó Sütő-utca 29. 391

Megnyit a búcsuresti óra és ékszerkereskedés

arany-beváltó, Fötér 22. Albina-bank mellett Mindenaemti

Órákat

és ékszereket gyári áron vásárolhat. Óra javítások 50 leittől kezdve 2 óvi jóllátás mellett — Fötér 22 sz.

Utazó mindhárom nyelven perit, az egész országban jól bevezetve, komoly képviselést keres bármilyen szakmában. — Wiesel Mor, Viseul de sus, 360

Legújabb villany-vezeték, kábel, színes gramofon műveletek 98 leittől kapotok. Legújabb stager k. Traknál — Cluj

Házasságokat diskretn és gyorsan közvetít „Z vlk” házasságközvetítőiroda, Albajulia, Str. Andrei Mureşan No 17. (Válaszbélyeg. 272

Női és gyermekruha varrást izlésesen és jutányosan vállalok. Calea Victoriei 57. ajtó 3. Több évi gyakorlatomat nagy szalonokban szereztem.

Hunwald Cluj, Str. Vlahuţa (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

Üvegesiszolda és tükörgyár. Tábla-üveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükörök újra fonsorozása

Fátalember izletes kóser házkösztet és lakást kap külsőbejárattal szobában. — Egyetem-u. 5. 3. ajtó

Keresek 3-4 szobás lakást, confortost. — Farkas Izsza, Calea Victoriei 44.

Dollar

BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

TURDA,
P. Mihai Viteazul No. 33.
Felvesz kölcsönöségben alapuló biztosításokat halálesetre.
100.000 lei erejéig
18-79 éves korhatárig orvosi vizsgálat nélkül csekély tagsági díj mellett (1000 lei tagsági díj, 100 Lei hozzájárulás, 1400 tagból álló csoport).
Mielőtt biztosítást kötne, érdeklődjön társaságunk erkölcsi és anyagi garanciájáról.
Vezérügynökségünk:
Cluj, Str. Londrei 31. I., ajtó 15.

Megbízható ügynököket magas jutaléokra és fixre felveszünk
Jelentkezni lehet Cluj vezérügynökségünkön

Feltámadt

az a korszak, mikor kevés pénzzel is sokat és jól vásárolhat a

Parisien Magazin

duz készletű raktárából mert a különböző áruosztályok

teljes kiárusítása

tovább tart és mindenki bejuthat, hogy

féláron alul

szerezhesse be a maga és családja szükségletét. Ezen a héten eladásra kerül az eddig visszatartott értékes és változatos

csipkekészlet is.

Minden hölgy

hódító és elegáns lesz, de legyen az

első a sorban!

Ruhák

legdivatósabban készítenek

Áron Davidnál

Cluj, Calea R. Ferdinand

32.

INGYEN gummi-bélyegző Barkinét, aki kb. 1000 lei értékű nyomtatványt rendel nálam, a legolcsóbb árban számítva, ingyen készítek egy szép bélyegzőt. KATZ nyomda és bélyegzőgyár, Cluj, Str. Regina Maria 37.

IS

Irta: Jakó

Muzsik: jegyet) N Maguk ne pirdarabok gondolják: ből való p mégis gaz gyobb bar lát az en papirdarab az embere milliókat? cédula épp csak, hogy van arra, főnyeremé lehetőségű annyit nyo kerüljön-e tak? Ezér nak betesz és jólere s hogy rövid amire ma nem fogn hideg szót tört lábu s meleg, vil tágas szob torok köző drága edet embernek mire, már nincs ilyen akkor még töt bizony

Herschel fogadok el csak menn nyerek, az ad nekem, gedve. Mit cédulára t gemet, a honol az é nem?!

Muzsik: az a maga meg! Ne o magát, hog ható, jószág ből! Vajjon (Leizer titó pohár bort világon és hogy nem vagyona, a nek esze tani. Igen, atyánk, az nak a képe séget arra ember. De ugy akar hát tessék és örömmé gának egy ménysege? maga ked tenni? Néző pörgettyüz gettyüt.) N írva! Kezd „Hires Cso „H” azt je ményvel a kologtól ké Az „A” az ből még se nem mivel a „Cs”-vel az ember n nem kimél azon jár az gazdagodni „T” betű: azt jelenti: venni, teté semmiből r másokra, t teletönni a azután meg csoda. Min és a szegén ségeiben él sorsjegyet

ISTEN, EMBER, ÖRDÖG

Írta: Jakob Gordin

— Dráma 4 felvonásban. —

Fordította: Szabó Imre

Muzsik: (megmutatja az egyik sorsjegyet) Nos hát ez az én portékám. Maguk nevetnek azon, hogy ilyen papírdarabokat én arunak tartok. De gondolják csak meg, hogy van papírból való pénz, ami nem portéka és mégis gazdagságot jelent. A legnagyobb bankházakban, a börzéken neri láz az ember aruraktárakat, hanem papírdarabokkal adják át egymásnak az emberek a milliókat. Mi az, hogy milliókat? Milliárdokat! Igaz, ez a cédula éppen nem pénz, de képzeljek csak, hogy néhány rubelért lehetőség van arra, hogy az ember megüssa a főnyereményt. Maguknak pedig ezer lehetőségük van arra, hogy legalább is annyit nyerjenek, hogy a sorsjegy ne kerüljön egyetlen garasukba. Hallották? Ezért a semmiért itt, én maguknak beteszem a zsebükbe a vagyonra és jólére szóló reményt. Azt a reményt hogy rövid idő alatt megtörténhetik, amire ma álmodni sem mernek. Hogy nem fognak lakni már ilyen sötét hideg szobában, kivert ablakkal és tört lábú székekkel, hanem egy szép, meleg, világos lakásban fognak lakni, tágas szobákban sétálhatnak, szép butorok között, a polcon pedig fénylő, drága edények lesznek. Hiszen, ha az embernek csak reménye lehet ilyesmirre, már az is megér valamit... De ha nincs ilyen cédulája (Herschele felé) akkor még reménye sem lehet. Magától bizony nem szalad el a szegénység.

Herschele: Kedves barátom, én nem fogadok el reményeket emberfiától, csak mennyi atyámtól. És amit tőle nyerek, az az én nyereségem... Amit ő ad nekem, azzal én meg vagyok elégedve. Mit gondol, egy papírból való cédulára tegyem fel minden reménysegemet, amikor ott fűt, az egékben honol az én jószágos mindenható istenem?!

Muzsik: Mi az, hogy amit tőle nyerek, az a maga nyeresége! Próbálja csak meg! Ne csináljon semmit és bizza rá magát, hogy dobjon le a maga mindenható, jószágos istene életet az egékbe! Vajjon nem fog-e éhen pusztulni? (Leizer titokban megint lehörpint egy pohár bort.) Körülnézett már maga a világon és ha igen, nem figyelte meg, hogy nem annak az embernek van vagyona, aki megérdemli, hanem aki-nek esze van a vagyont megkaparintani. Igen, a mi jószágos mindenható atyánk, az egékben, megadja magának a képességeket és az észbeli tehet séget arra, hogy úgy éljen, mint egy ember. De ha maga erőnek erejével úgy akar élni, mint egy igavonó állat, hát tessék! A legnagyobb készséggel és örömmel! Hahaha! Mi az, hogy magának egyedül benne van minden reménysege? Maga azt hiszi, hogy a maga kedvéért csodák fognak történni? Nézzen csak oda, a fiatalok pörgettyűznek. (Elveszi tőlük a pörgettyűt.) Nézze csak mi van ide felírva! Kezdőbetűi ennek a mondatnak: „Hires Csoda Történt Akkor.” Látja, a „H” azt jelenti, hogy jött minden reménnyel akkor, ha valami csodálatos fölogtól kell várnod a szerencsédet. Az „A” azt jelenti: adj. Az adakozásból még senki nem lett gazdagabb. Hanem mivel lehet nyerni? Lehet nyerni a „Cs”-vel, vagyis cselekedettel. Ha az ember maga néz a cselekedetei után nem kiméleteskedik, hanem folyton azon jár az esze, hogyan lehessen meg gazdagodni. És mi nyer még? Nyer a „T” betű: Tied az egész, vagyis „T” azt jelenti: tülekedni, törtetni, tenni-venni, telézni a vagyont, teremteni semmiből pénzt, tekintettel nem lenni másokra, tétovázni egy percig sem, telefönni a zsebeket! A csoda akkor azután megtörténik! Ez az egyetlen csoda. Minden más csak a fantáziában és a szegény emberek zavaros remény ségeiben él. Nos, mondja hát, hailandó sorsjegyet venni? Ne legyen olyan

zsidósan zsidó!
Herschele: Az isten áldja meg magát! Mit ért maga azon, hogy ne legyenek zsidó? Már zsidó se legyek, ments isten!

Muzsik: Ez csak olyan kiszólás, azt akartam vele mondani, ne legyen olyan magabazárt, olyan elkülönödött, olyan önféjű zsidó ember, hanem fogja, vegye a cédulát! Biztosítom nyerni fog ötvenezer rubelt, Hahija?! Fáradság nélkül, fájdalom nélkül! Nem lesznek álmatlan éjszakái és a zsebében ott lesz az ötvenezer rubel.

Herschele: Jaj nekem, jaj nekem! Hagyjon békét nekem, könyörgöm magához! Hogy képzeli azt, hogy nyerni fogok ötvenezer rubelt? Kítől foxom én azt nyerni? Ki fog nekem adni ingyen, minden elszolgáltatás nélkül ötvenezer rubelt. Hiszen ha olyan szerencsés lennék és megnyerném, akkor bizonyára lesznek olyan szerencsétlenek, ments isten, akik elvesztették azt az ötvenezret. Nem, nem, én azt nem tehetem! (Elgondolkozik.)

Leizer: Akinek van, adjon is, marad neki amugy is, ne menjen minden a bendőbe, valami jöjjön a szegények zsebébe! (összerezzen) Azt akarom mondani... Herschele fiam, azt mondom a pénz, amit az ember nyer, sohasem szokott megártani. Ki adja az ilyen pénzt? Adja a kassza! A kasszát pedig nem kell sajnálni. (Odamegy Muzsikhoz) Psz! Ne haragudjon, kérdeznem szeretnék magától valamit. (A fülébe) hány óra? (Visszaül.)

Herschele: És mindentől eltekintve, mire való nekem egy csond pénz, mire kellenek nekem a földi kincsek, hiszen azt sem tudom, mit csináljak vele?

Cheszkol: Reb Herschele! Te úgy beszélsz, böcsáss meg, mint valami együgyű ember. Hiszen csak legyen kézből a nehéz dohány(újjaival morzsol) akkor majd megtudod azt is, hogy mit csinálj vele. Itt vagyok én mindiárt kéznél. Tudod, takács vagyok Motele fiam is takács, kóser taliszokat szövünk és mit keresünk? Tréfi nyavalyát! És ki keres? Az, aki nem ül a szövőszék mellett, aki csak a pénzeket zsebeli el. Mi készítjük a portékát, véresre dolgozzuk a kezeinket, a hátunk fáj és miért? Mert szegények vagyunk.

Dobe: Jaj, Cheszkol, ne beszélj így, az... (szájára teszi ujjait) ellen. Nem akarom kimondani a nevét a Leghatalmasabbnak. Nem mostam meg a kezemet.

Cheszkol: Én azt mondom neked reb Herschele, hogy neked kell a pénz. Ha van pénz, akkor lehet venni szövőszéket és lehet otthon dolgozni annyit, amennyit éppen elbir az ember jó egészségben. És lehet másokat is dolgoztatni.

Pesze: Herschele, ha az embernek pénze van, akkor megjönnek a jó tanácsok is. Mit gondolsz? Szegénység és fogfájás azt hiszed, jó falat?

Cipe: Én meg kapnék új meleg ruhákat és a lábaimet nem kötém össze madzaggal és Freidenek adnánk hozományt és csináltatnánk neki szép lakodalmi ruhákat.

Motele: Ha ez a zsidó ember adna ötvenezer rubelt, szó nélkül elfogadnám.

Dobe: Reb Herschele, meg lehet, hogy ennek a jó zsidónak könnyű keze van. Azt mondják, a szerencse a könnyű kezűekéhez tart.

Freide: Én nem áhitozom szép ruhákra a bácsi és én mindig meg voltunk elégedve, ha nem is volt pénzünk. Mi anélkül is boldogok tudunk lenni.

Muzsik: Maga azt hiszi, hogy a bácsija boldog volt és meg volt elégedve. Nohát ez nagy tévedés. Mindazok a szerencsétlenek, akik szegénységben éltek, nem lennének olyan borzasztó inségben, ha tudnák, hogy mi az, ami hiányzik nekik. Hiszen ha nagyon akar fáj volna a jobb sorsot, akkor meg is

tudták volna szerezni! Mondja meg őszintén, miért kell magának éheznie és fagyoskodnia, miért kell nyomorognia? Miért járjanak a gyermekei mezteláb, amikor nyerhet ötvenezer rubelt és kényelmes életet élhet? De mit is mondok? Nem ötvenezer rubelről van itt szó! Tudnia kell, ha az embernek pénze van, akkor fut hozzá a pénz. Ha lesz ötvenezer rubelje, az gyorsan meg fog gyarapodni újabb ötvenezerrel, reb Herschele! Ha már maga nem kívánja a saját javát, akkor (oda mutat a fiatalok felé) legyen tekintettel ezekre a fiatal gyerekekre, hiszen ezek csak most kezdik élni világukat.

Pesze: Hát nincs igaza?

Muzsik: Látom, pláne leányai vannak?

Pesze: (barátságosan) Jó ember, bennünket isten nem ajándékozott meg gyermekekkel, ezek az unokahugaink, árva szegények. Amikor Cipe megszületett, meghalt a hugom és akkor Freide kétesztendő volt. Ilyen kis (mutat) pöttöm volt. Akkor én idehoztam magamhoz és felneveltem őket.

Muzsik: Csak fogadja el a cédulát. Most nem kérek érte egy garast sem és maguk senkinek nem ártnak vele. Inkább csak keressenek módot rá, hogy pusztuljon el ez a szegénység. (Átadja Herschelenek erőszakkal a sorsjegyet.) Ötvenezer rubel nem hever az uccán. Gondolja meg. Ötvenezer!

Pesze: Hogy fogjuk megtudni, hogy megnyertük az ötvenezret?

Muzsik: Legyen csak egész nyugodt én majd tudatom magukkal. Én vigyázok a számokra, fel is jegyzem magamnak. (Feljegyzi.) Hiszen százalékat kapok a nyereség után.

Pesze: Ugy? Maga levesz magának százalékat? Hisz akkor már nem marad ötvenezer nekünk.

Muzsik: Nem, nem! Ments isten! Én nem a maguk részéből veszem azt le. Maguk az ötvenezer rubelt egy garas levonása nélkül megkapják.

Herschele: Ne haragudjon jó zsidó ember, de maga egészen megzavart engem. Uram isten, nem tudom, mit csináljak? (Zavartan tartja kezében a sorsjegyet.)

Cheszkol: Reb Herschele, ne haragudj, én egyszerű ember vagyok, de meg kell mondanom, hogy ennek a zsidó embernek igaza van. Mit kérdezed, hogy mit csinálj a cédulával? Azt hiszed, neki fontos, hogy elveszed-e, vagy sem? Az én eszem szerint a jó isten az egy isten, az ember pedig egy ember. Ha elveszed a cédulát, elveszed ha nem, nem. De istent belekevernem az ilyen dolgokba nem való.

Herschele: (Muzsik felé) Ha, ments isten, nyerni fogok, akkor tudom, hogy

a jószágos isten előre kifizette nekem mindazokat a tórákat, amiket halálom napjáig irni fogok. Akkor azután nyugodtan leülök és megirom szegény gyil lekezetek számára a tórákat, szegény, zsinagógáknak, beth hamidrásoknak és klauzoknak.

Muzsik: Azt majd meglátjuk akkor, ha majd megütötte az ötvenezer rubeles nyereményt.

Herschele: (A cédulát nézi) Istenem, ki hinnie, hogy egy darabka papír gazdaggá teheti az embert. Ó, ó, mennyi atyám, milyen nagyok a te csodátevőid! (Áhítattal) Nincs hasonlatos Hozzad Örökkévaló, nincs magasztosabb náladnál, félelmetes vagy és csodákat tevő — mondja a zsoltár.

Pesze: Herschele, ha lesz elég pénzünk, elmegyünk majd valamelyik híres orvoshoz és isten talán egy fincskával is meg fog áldani.

Dobe: Ó, hogy az isten adjon neked egészséged! Én bizony tudok nagyon jó szert a magtalanság ellen. (Csendben, de Muzsik odafülfel.) Az ember vesz néhány szál száradt füzfát, amilyen sátoros ünnepen a férfiak odadobnak imádkozás után a frigszekerévtetejére. Ezeket a száradt füzfaleveleket az ember megfőzi teának és kilenc kortyot iszik belőle.

Leizer: (körülnéz és iszik) Az ember kilencszer iszik. Ezt jól megjegyzem magamnak.

Muzsik: (kinyitja pénztárcáját és közben kiejt egy arany pénzdarabot.) Félremegy és valamit feljegyez. Közben mondja: Reb Herschele a gyermek áldáshoz vannak külön eszközök is.

Cipe: Bácsika drága, mutassa ezt a szép cédulát! (Odaadja. Cipe odaviszi Moteléhez.) Nézd csak Motele!

Freide: Nem értem, mi van ezen különös látnivaló! (Cipe ki akarja venni Motele kezéből a cédulát és besza kitja.)

Herschele: (magánkivül) Borzasztó! Eltépték a cédulát! Hogy az ördög... Ó, istenem, ne büntess ezért a beszédért. Majdnem szitkozódtam!

Muzsik: Nincs semmi baj, nem jelent semmit, ha egy kicsit meg van tépve. Azt mondom magának, reb Herschele, a gyermekáldáshoz külön eszközök is vannak. Jó zsidó nem élhet meddő asszonnyal tíz évnél tovább. Hehehe! Ha megnyeri az ötvenezret, akkor elváltik asszonjától és elvesz egy fiatal. Elveszi a szép unokahugát. (Odamegy Freidera.)

Freide: Az isten áldja meg, mit beszél maga itt össze-vissza? Jaj nekem, mit beszél ez az ember! (Arcát elföldi kezeivel.)

Pesze: Mi az? Nem értem? Mi az? (Herschele ránéz, aztán háttal fordít neki. Pesze mondani akar valamit, de észereveszi az aranyat a földön, rálép és zavartan megáll.)

Muzsik: Hahaha! csak tréfiáltam. Jó éjszakát! csak tréfa volt, nem kell komolyan venni. (Felveszi bundáját.)

(Folyt. köv.)

A kolozsvári Hóstatíak

legkedvesebb fészében
Szilágyi István
vendéglősnél, CALEA VICTORIEI No. 154,
a híres

„Temesvári Casino” sör már kapható

Megjött!

Megjött!

A TEMESVÁRI SÖR

Casino

Corvin

Record-Special

Englisch-Porter

Cluji telepünk felépítése a hosszú tél és az állandó fagy miatt késedelmet szenvedett és ennek következtében minden igyekezetünk mellett sem voltunk képesek Cluj részére a sörszállításokat korábban megkezdeni.

Ezen telepünk felépítése, melynek méretei, hygieniai berendezkedése és modern felszerelése pártját ritkítja, sok időt és nagy átdozatkészséget igényelt, de megnyugvást nyújt nekünk az a tudat, hogy **telepünk egész konstrukciója és nagyszerűsége méltó kerete lesz sörmárkáink általánosan elismert jó hírnevének** és azon nagyméretű célkitűzésünknek, melyet cluji bevonulásunkkal kapcsolatosan egész Erdélyre kiterjedőleg programba vettünk.

Munkálatainkat még a mai napig sem tudtuk teljesen befejezni azonban a több oldalról megnyilvánult kívánalmaknak engedve működésünket, illetve **sörszállításainkat Cluj részére is a mai nappal megkezdjük** és amidőn van szerencsénk ezt tiszteletteljesen bejelenteni, nem mulaszthatjuk el egyben hálás köszönetünket kifejezni azért az általános és bizalomteljes érdeklődésért, mellyel szervezkedésünket úgy a mélyen tisztelt üzletbarátaink, mint a nagyabecsült sörfogyasztó közönség kísérsni szivesek voltak.

Célkitűzésünk az, hogy nem olcsó árakkal, nem árkonkurrenciával és túlságba vitt reklámtáblákkal, hanem **söreink kiváló minőségével, márkáink elsőrangúságával, valamint szolid és előzékeny kiszolgálással szolgáljuk a nagyközönség és t. vevőink érdekeit** és csakis ezzel akarjuk kiérdemelni azon igen értékes és nekünk fölülte becses bizalmat, melyben már eddig is részesülni szerencsések voltunk.

és

Kochl é

barban s

clérték az

megdöntöl

hogy Euro

sem siker

hiszen Lin

Amerika l

Európa A

életükkel

féluton vi

met pilótá

két kontin

matematik

rópa újra

hoz, mint

A mader

nines már

den ocean

mértföldre

dáman és

kasul, utas

büszke gép

fejlődését

uj szolam

szikájával,

északtól d

ogt, távol

bet annyit

egy kilom

ban a pos

Lindberg

szül, Nob

északi sar

és Argent

keresztül-k

pek, meré

és gyorsas

szüntelen

ja.

De mi ju

uj muzsik

mint a szf

Opel-művel

gyalnak ar

felröptik a

légi közlek

ból csak

amennyit

Mármaros

hosszu az

Ha egy bé

letet kötni

lőgépre, ak

uccáin sőtá

nak akadn

geten, két

nal, amig

ugyan val

siettség, am

hogy Boesh

napok alatt

rök portálo

megvan rá

közben m

zel a lehet

radjunk ki

denképen h

szén mahol

Janeiróhól

levél Budá

Budapesttől

Amikor a

kéletesítői

den földi t

nak állni a

mániának is

arra, hogy

csak közel

hold és a s